

HALO

AYIN ESERİ:

GİZLİ TARİH

BU AYIN TEMASI:

AİDİYET VE
BAĞLAR

BU AYA IŞIK TUTAN BAŞLIKLAR:

FİLM KESİTLERİ

Harry Potter'ın ait olduğu yeri bulma serüvenine eşlik ediyoruz.

SATIRLAR ARASI

Marmara ve Plath'in dizelerinde, yalnızlığın ve aidiyet arayışının izlerini sürüyoruz.

13

47

İÇİNDEKİLER

Ayın Teması <i>Aidiyet ve Bağlar</i>	03
Mitoloji	05
Şiir Çevirisi <i>The House</i>	08
Sanat Köşesi <i>(Film, Dizi, Tablo, Kitap, Müzisyen)</i>	12
Satırlar Arası <i>(Deneme, Makale)</i>	40
Etymology <i>Sign, Memory, Bond, Manipulation, Surrender, Confident</i>	51
Sizden Gelenler	57

Dergimizde yer verdiğimiz “Sizden Gelenler” bölümü için eserlerinizi bekliyoruz.

Eser alımı için:

haloidergisipau@gmail.com

*Analiz yazıları kabul edilmemektedir.

*Eserlerin, o ayın temasıyla uyumlu olma zorunluluğu yoktur.

Yazarlar:

Ebrar ERSİN

Edanur ÇOŞKUN

Hüseyin ARSLAN

Sacide Hilal BALTA

Batuhan TAMBURACI

Avni TURAN

Berat TUTAŞ

Damla CANKURTARAN

Şevval Nur DEMİRCİ

Nilay Naz AÇIKGÖZ

Azra Naz ALBAY

Ömer ŞAHİN

Sıla ÇAĞLAK

İlayda ALKAN

Begüm MUTLUTÜRK

Rabia TAM

Genel Yayın

Yönetmenleri:

Ezgi ULUÇER

Zeynep ÜLKER

Sacide Hilal BALTA

Naciye Nur ABBAN

Edanur ÇOŞKUN

Editör:

Zeynep ÜLKER

Ebru BOZAR

Gökçe ERASLAN

Redaktör:

Hatice KARATAŞ

Sanat Yönetmeni:

Ezgi ULUÇER

Grafik Tasarımcı:

Ezgi ULUÇER

Kapak İllüstratörü:

Naciye Nur ABBAN

Sosyal Medya

Koordinatörü:

Sacide Hilal BALTA

Web adresi:

haloidergisi.com

Tasarlayan: Halil AYDIN

Instagram:

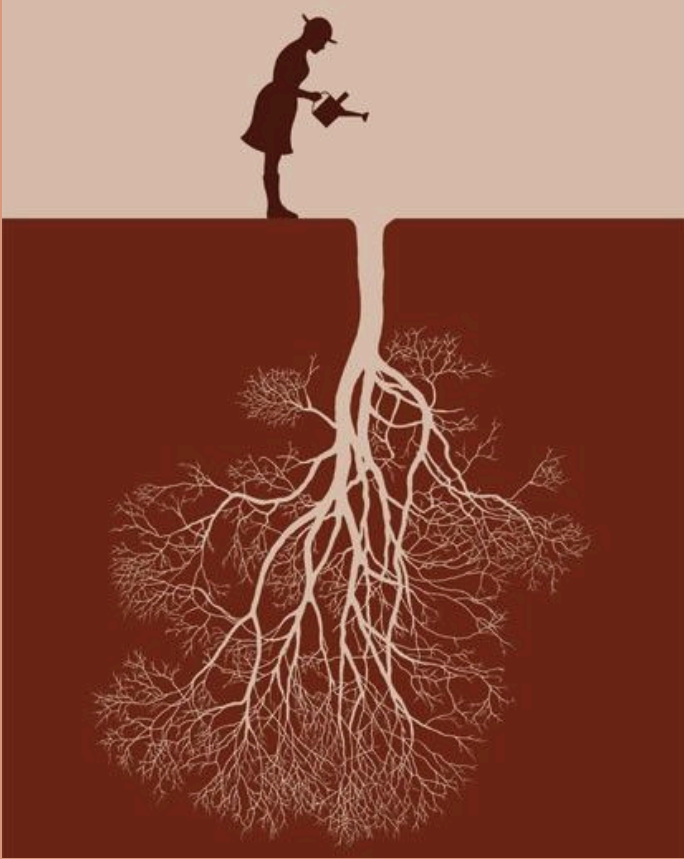
@haloidergisi

Aidiyet ve Bağlar

Ebrar ERSİN

İnsanın dünyaya geldiği andan itibaren aradığı ilk şey, bir yere ait olma duygusudur. Yalnızca bir yere de değil; kimi zaman bir toprağa, kimi zaman bir insana, kimi zaman ise bizzat kendine... Çünkü yaşamak, önce yaşayacağın yeri bulmak, sonra oraya kök salmaktır. Hayata tutunmak da ne kadar derin köklerin varsa o kadar mümkündür.

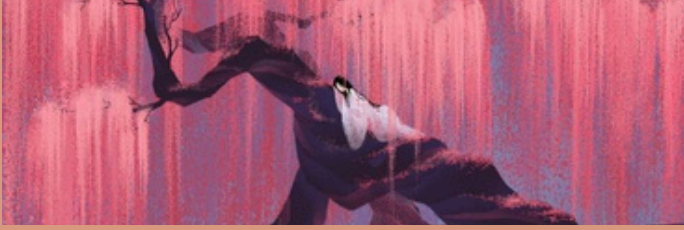
Edebiyat da bundan farksızdır. Sanat ve sanatçılar, toplumun aynası olmakla birlikte, özünde birer insandır. Ve insan olmanın temel arayışını —ait olma ihtiyacını— sık sık satırlara dökmüşlerdir. Aidiyet, edebiyatın en derin damarlarından biridir. Her yazar ve şair, bir şehre, bir insana, bir dile ya da bir hayale kök salma çabasını eserlerinde dile getirmiştir. Çünkü insan, köksüz kalmaya dayanamaz; bağ kurmak, yaşamı anlamlı kılar.

Orhan Veli'nin Anlatamıyorum şiirinde hissettiği yalnızlık, aslında aidiyetin arayışudur. Sözcüklerle dile getiremediği o duyguyu paylaşacak birini, kalbini bağlayacak bir dostu arar. Belki de birçok insanın yaşadığı o tarifsiz hissi, anlatılamayanı anlatmaya çalışır. Yahya Kemal'in "Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul" dizesi ise kente duyulan aidiyeti, bir şehirle kurulan bağı, bir sevgiliye hitap eder gibi dile getirir. Uęruna nice şiirler yazılan bu şehrin, şiirsel bir aidiyet mücadelesi hâline

gelişi, edebiyatın en çarpıcı örneklerindedir.

Romanlarda da aidiyetin izleri saklıdır. Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar'ı, toplumla bağ kuramayan bireyin içe kapanıklığını ve kurulamayan bağların sancısını gösterirken; Halide Edib'in Ateşten Gömlek'inde milletine bağlılık ve vatan aidiyeti bütün gücüyle hissedilir. Çünkü en köklü aidiyetlerden biri, insanın toprağına, vatanına olan bağlılığıdır.

Dostoyevski'nin Yeraltından Notlar'ındaki kahraman ise bu bağı reddeder; aidiyetsizliğin karanlığını gözler önüne serer. Çünkü bazen bağ kurmak kadar, bağlanmayı reddetmek de insana aittir. Belki de insan, bir şeye ait olacaksa, körü körüne bağlanmaktansa hiçliğe, özgürlüğe ya da kendine ait olmayı seçmelidir.

Aidiyet yalnızca insanlar arasında kurulmaz; dil de bir yuva, bir köktür. Nazım Hikmet, sürgünde bile Türkçe'ye tutunur, dizeleri memleket özleminin ve diline bağlılığının belgesi olur. Emily Dickinson ise odasından çıkmadan, şiirleriyle evrene bağlanır. Böylece edebiyat, kâğıt üzerindeki sözcüklerle bile kök salmanın, bağ kurmanın mümkün olduğunu kanıtlar.

Sonuçta aidiyet, insanın kalbinde taşıdığı görünmez köklerdir. Kimi bu kökü bir şehirde bulur, kimi bir insanda, kimi de bir kelimedede. Edebiyat ise bu köklerin izini süren en güçlü aynadır. Şiirlerde, romanlarda, masallarda hep aynı sorular yankılanır: Nereden geldim, kime aitim, hangi bağlarla ayakta duruyorum?

Belki de edebiyat, insana şu cevabı fısıldar: Aidiyet, yalnızca bir yere ait olmak değil, bağ kurduğun her şeyde kendini bulabilmektir.

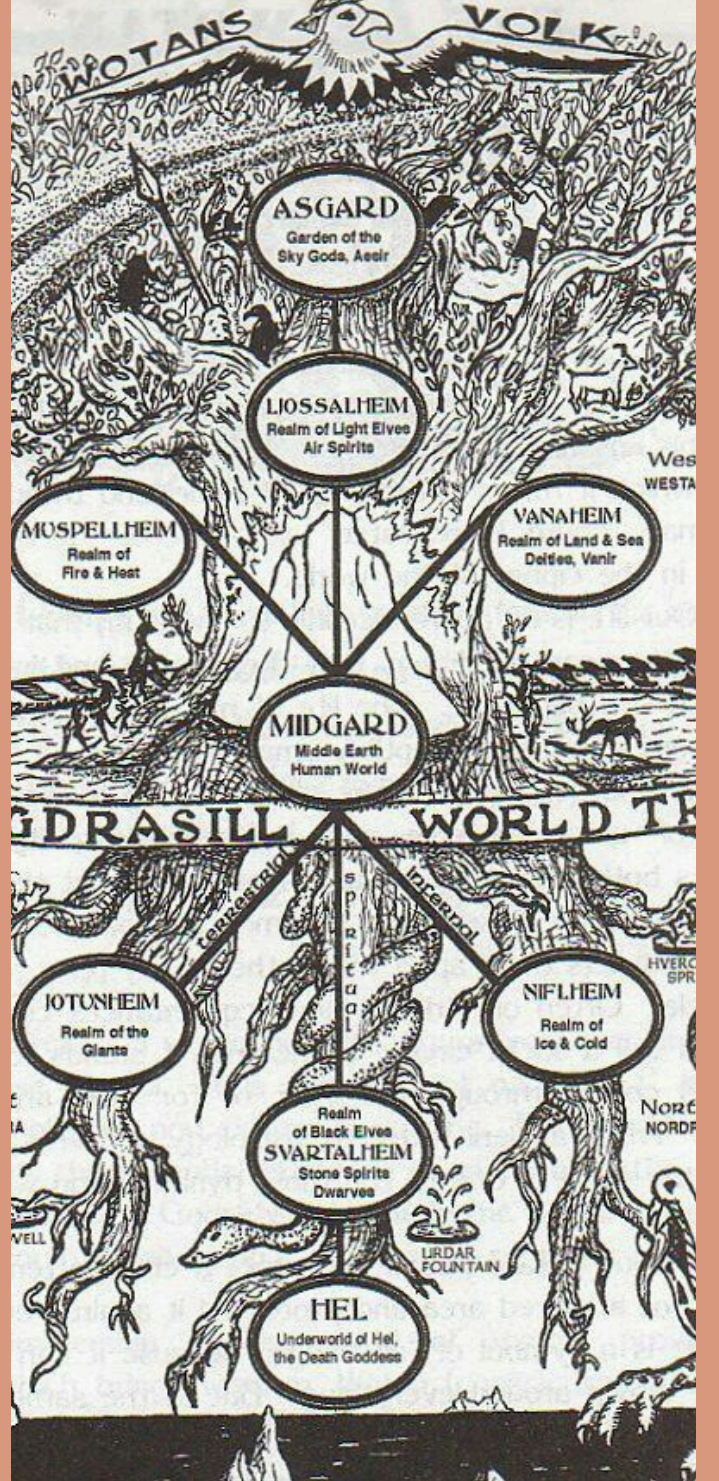

Norse Mitolojisinde Bağlar ve Aidiyet

Edanur ÇOŞKUN

İnsanın en temel ihtiyaçlarından biri, bir yere ait hissetmektir. Bazen bu aidiyet duygusu ailemizden gelir, bazen dostlarımızdan, bazen de inandığımız değerlerden. Norse mitolojisi ise bizlere bu bağların ve aidiyetin nasıl Őekillendięini, tanrıların, devlerin ve insanların hayatları üzerinden anlatan bir evren sunar.

Norse mitolojisinde evren, baŐtan sona bir aę gibi dűŐnűlűr: Yggdrasill. Bu kozmik aęaç, dokuz dűnyayı birbirine baęlar. Kűkleri karanlık diyarlara iner, dalları gűkyűzűne uzanır. Yggdrasill'in kendisi bile aŐında aidiyetin simgesidir. Her canlı, her tanrı ve her ruh, bu aęın bir parçasıdır. Baęlar, yalnızca kan baęıyla deęil, bu bűyűk aęın içinde var olmakla da kurulur.

Tanrılar arasındaki ilişkiler de bu bağ kavramını derinleştirir. Örneğin Odin, bilgelik arayışı için kendi gözünü feda eder. Bu, yalnızca bireysel bir arayış değil, aynı zamanda kendi soyunu, halkını ve kaderini korumak için verilen bir fedakârlıktır. Yani Odin'in bağlılığı, kendisini aşan bir topluluğa yöneliktir. Aidiyet, bireysel varlığı aşar ve daha büyük bir bütüne bağlanmayı gerektirir.

Aynı şekilde Thor'un hikâyelerinde de aidiyetin farklı bir yönünü görürüz. Thor, yalnızca gücüyle değil, sorumluluklarıyla da tanınır. Mjölner'iyle Midgard'ı, yani insanların dünyasını korur. Onun için aidiyet, yalnızca Asgard'daki tanrılara değil, insanlara da yöneliktir. Bu noktada bağ kavramı bir koruma içgüdüleriyle birleşir. İnsanları dış tehditlerden sakınmak, Thor'un kimliğinin bir parçasıdır.

Mitolojide aile bağları da sıkça öne çıkar. Loki'nin hikâyesi burada dikkat çekicidir. Loki, Asgard'ın tanruları arasında kabul görse de kökeni aslında devlere dayanır. Aidiyet konusunda sürekli bir gerilim yaşar. Bir yandan Odin ve diğer tanrılarla bağ kurar, onlarla maceralara atılır. Öte yandan kendi çocukları-Fenrir, Jörmungandr ve Hel-evrenin yıkımına işaret eder. Loki, bu yönüyle aidiyetin bazen kırılğan, bazen de acı verici olduğunu gösterir. Bir topluluğa ait olmanın yanında dışlanmanın ve yabancı hissetmenin de mümkün olduğunu hatırlatır.

Aidiyetin bir başka boyutu da kader anlayışıyla ilgilidir. Norse mitolojisinde her şey, sonunda Ragnarök'le yani dünyanın sonuyla yüzleşir. Bu büyük yıkım, bağların aslında ne kadar güçlü olduğunu da sınar. Tanrılar, kendi ölümlerini bile bile savaş meydanına çıkar. Burada aidiyet, son ana kadar omuz omuza durmak anlamına gelir. Dostluklar, aile bağları ve görev bilinci, Ragnarök'ün karanlığına karşı gösterilen son direniştir.

Ayrıca, Norse mitolojisinde bağlar sadece tanrılar arasında değil, insanlar arasında da kutsaldır. Misafirperverlik ve sözleşmelere sadakat, büyük önem taşır. Birine ekmek sunmak, yalnızca karın doyurmak değil; bir dostluk yemini etmektir. Bu geleneksel değerler, insanların toplum içinde kendilerini güvende ve ait hissetmelerini sağlar.

Aidiyet duygusunu düşündüğümüzde, Yggdrasill'in dallarında asılı duran her varlık aslında bir ilişki ağı kurar. Bir yaprak kopsa bile ağın bütünlüğü sarsılır. Belki de bu yüzden Norse mitolojisi bize şunu hatırlatır: Gerçek aidiyet, yalnızca doğduğumuz yerden veya ailemizden gelmez; birlikte kurduğumuz bağlardan, yan yana durduğumuz insanlardan ve paylaştığımız hikâyelerden doğar.

Bugün modern dünyada da aidiyet arayışımız sürüyor. Kendimizi bir topluluğa, bir inanca ya da bir sanata bağlamaya çalışıyoruz. Norse mitolojisindeki tanrılar ve kahramanlar da benzer şekilde bağ kurmaya, sevmeye ve korunmaya ihtiyaç duymuştu. Onların öyküleri, bizimkinden çok da farklı değil.

Sonuçta Norse mitolojisi bize şunu söyler: Aidiyet, bazen köklerden gelir, bazen dostluklardan, bazen de kaderi birlikte göğüslemekten. Tıpkı Yggdrasill gibi, biz de ancak birbirimize bağlandığımızda ayakta kalabiliriz.

The House

Hüseyin ARSLAN

(Paloma Baeza'nın 'The House' Filmine Övgü)

Bazen kendimizi o kadar kaptırırız ki üniformanın büyüüne,
Ne kişiliğimiz kalır ne de bir zamanlar kendimizi adadığımız şu ahlak kuralları
Eşyanın ta kendisi oluruz bizzat,
Upuzun saçlarımız son kez uzanır pencerenin pervazından
Yanan bir evin içinde.

İşte şimdi anılarımın kokusunun sindiği evimin her bir köşesi,
Gözümü kapattığımda gördüğüm kabuslarımın yanında,
Yer kürenin en dibinde saklanır
Ama ben bulurum onu yanımda küçük kardeşimle,
Masallar okurum ona uyuyakalır omzumda huzurla.

Yalnızlığın en can yakan tarafı ne kadar yalnız olduğunu anlatacak kimsenin olmamasıymış,
Hayatını adadığım evin merdivenlerinin, penceresinin, duvarlarının sana yabancılaşmasıymış.
Yalnız bir fareyim ben,
Bu dünya beni öylesine büyüttü ki gözünde;
Küçücük kaldım tavanımdaki hamamböceklerinin önünde.

Uykumdan uyanıp gözümü açtığımda,
Yüzümü musluğumdan akan paslı suyla yıkadığımda
Ansızın farkediyorum evimin tir tir titrediğini, üşüdüğünü
Her şey için çok geç olmadan,
Gömülmeden denizin kalbine
Kucaklamalıyım evimi,
Götürmeliyim onu ayaklarının ıslanmadığı kara parçalarına
Sis yaklaşıyor, yutuyor artık tüm sevdiklerimi elimde bir dümen geliyorum,
bekleyin beni.

The House

**Çeviren: Hüseyin ARSLAN
(Praise for Paloma
Baeza's The House)**

Sometimes falling for spell of a uniform like blazes,
Neither self nor ethics we lie,
Now ware itself we are.
Growing our longsome hair out of wale,
In a house aflare.

Here and now, every corner of my house
Where the scent of memories blooms,
When eyes clausum o'er a nightmare
Hidden in the feet of earth,
Found there by me an' my little brother
Whiles fairytale in his ear
Falling asleep on my shoulder.

You have nobody to share how lonely you are.
Alas! This is the worst part of loneliness:
The stairs, windows, walls abided erstwhile
Unlike before, meaningless.
I am a lonely mouse.
This world magnified me in its gaze,
Now, I dwarfed by the roaches in a daze.

When I wake up an' open my lids
When red water splashes mine face
A sudden realisation comes o'er my self:
My house shivers an' freezes.
Before it is too late,
Till its burial to lake,
I must embrace her
I must take her to the places
Where her feet still bare.
Whilst my hands on the helm
Misty air devours whoever I love,
Tarry with me wherever I lie.

samat köşesi

Seçilmiş Aidiyet

Sacide Hilal BALTA

J. K. Rowling'in 1997'de yazdığı, 2001'de ise beyaz perdeye uyarlanan Harry Potter ve Felsefe Taşı filmi bizlere, yalnızca fantastik bir dünya değil, yoğun duygular da sunar. Bu film hayatına merdiven altındaki bir dolapta başlayan Harry'nin, kimliğini oluşturması ve ait olduğu dünyayı bulmasını konu edinir.

Bir yere ait olma ve bağlanma bir kişinin kimliğini oluşturan mihenk taşlarındandır. İnsanların karakterleri ait oldukları coğrafya ve sosyo-kültürel yapıya göre değişiklik gösterebilir. Harry anne ve babasını kaybettikten sonra hayatına merdiven altındaki bir dolapta devam eder. Kendine ait bir odası bile yoktur. Ait olmadığı bir dünyada kendini bir kalıba sokmak için çabalar. Eve ilk kez onun ismine bir mektup geldiğinde var olduğunu, bir yere ait olduğunu ve aslında bağlandığı bir evren olduğunu hisseder.

Harry Hogwarts'a kabul mektubunu aldığı anda kendini ilk kez bir yere ait hisseder. Kan bağının olduğu bir evdence hiç görmediği bir yere daha bağlı hissetmesi, aidiyetin ve bağların seçilebilir olduğunu gösterir. Hogwarts'a gittikten sonra seçmen şapka ile olan diyalogu ona, birinin gerçekten de ait olduğu yeri

seçebileceğini gösterir. Çünkü Harry'nin Slytherin yerine Gryffindor'u istemesi aidiyetin kadere değil bireysel tercihe bağlı olduğunu ortaya koyar.

“Sen bir büyücüsün Harry!”

Hagrid onu almak için denizin kenarındaki kulübeye geldiğinde kendisine dair ilk kez bir şey öğrenir. Aslında ondan saklanan bir gerçek ve bir evi olduğunu, ait olduğu bir yerin varlığını ve aslında öteki olmadığını fark eder. Diagon Alley'e ilk gittiklerinde hissettiği her şey onun için farklıdır. Hiç bilmediği yerlerde onu tanıyan insanlar, basması gereken sokaklar, tanışması gereken dostları vardır.

Ollivander'a gittiğinde denediği onca asanın içinde kendine ait olanı bulması gerekir. Onun olmayan asa kullanana ters tepki verir. Çünkü asa sahibini seçer. Ve aslında Harry merdivenin altındaki dolapta yaşarken bile, bilmediği bir yerde ona ait olan bir şey orada tüm bağlılığıyla onu bekliyordu.

“Seni takip ederim Harry.” -Ron

Harry, Hermoine ve Ron arasındaki dostluk, üçünün de karakterini güçlendirirken aynı zamanda onların buldukları konuma ait olma hislerini pekiştirir. Bu ilişki, karakterlerin arasındaki bağları güçlendirirken aynı zamanda aidiyetin sadece bir mekana değil, insanlara ve ilişkilere de dayandığını gösterir.

Harry'nin Voldemort'un elinden sağ çıkabilen tek kişi olmasını sağlayan şey annesinin ona tüm sevgisi ve duygusal bağlılığı ile kendisini feda etmesidir. Annesinin fedakarlığı, sevginin ölümün bile ötesinde kalıcı bağlar kurabileceğini gösterir.

“Dünyadaki en mutlu adam aynaya bakar ve yalnızca kendisini, olduğu haliyle görür.”

Harry'nin Kelid Aynası önünde geçirdiği vakitten sonra Dumbledore ona aynadan uzak durmasını söyler. Çünkü Harry'nin en büyük arzusu kaybettiği ailesidir. Dumbledore'un bu sözü, gerçek aidiyetin “olduğun gibi kabul edilme”de yattığını vurgular. Bir insan, kendisini eksiksiz ve tam hissedebildiğinde, dışarıdan aradığı onay ya da bağına ihtiyaç duymaz.

Harry aynada sahip olmadığı tek şeyi görür. Bu anlamda ayna, bireyin aidiyet arayışını yansıtır. Yani Harry'nin bağımlılık ihtiyacı henüz giderilmemiştir.

Mutluluğun en üst düzeyi, insanın kendine ait olabilmesi ve kendi varlığını olduğu gibi kabul etmesiyle mümkündür.

Siyah Kuğu Film İncelemesi

Batuhan TAMBURACI

Black Swan (2010), Darren Aronofsky'nin yönettiği ve Çaykovski'nin Kuğu Gölü balesinden esinlenen bir filmidir. Balede Beyaz Kuğu, kötü büyücü Von Rothbart tarafından lanetlenir ve bu laneti bozabilecek tek şey prensin saf aşkıdır. Ancak büyücü, Siyah

Kuğu'yu kullanarak prensi kandırır. Bu ihaneti gören Beyaz Kuğu, umutsuzluk içinde yaşamına son verir.

Filmimizin başrolü Nina, annesiyle beraber yaşayan genç bir balerindir. Nina'nın kendisiyle olan ilişkisi fiziksel ve psikolojik olmak üzere iki boyutta incelenebilir. Bu iki boyut birbirinden ayrılamaz. Psikolojik açıdan Nina aşırı mükemmeliyetçidir, hatta bu durum o kadar fazladır ki artık takıntı düzeyine ulaşmıştır. Bunu yaşadığı bazı fiziksel rahatsızlıklardan da gözlemleyebiliriz. Nina'nın kaşınıtı rahatsızlığı ruhsal durumundaki bir stres durumunun sonucudur. Aynı zamanda yeme bozukluğu da vardır. Film boyunca birkaç kez Nina'yı kusarken veya kusmaya çalışırken

görürüz. Kahvaltısı sadece bir greyfurt ve bir yumurtadan ibarettir ve kutlama için biraz fazla pasta yemeyi bile reddeder. Nina'nın psikolojik rahatsızlıkları bir şekilde fiziksel olarak bedeninde tezahür eder. O, kendi sınırlarını ve bedenini tanımayan adeta hala annesinin küçük bir kızı gibidir.

Bu noktada devreye annesi girer. Nina'nın annesi eski bir balerindir ve Nina doğunca bale kariyerini sonlandırır. Dans kariyerinin bitmesinden içten içe Nina'yı sorumlu tutar ve onun da kendisi gibi bir "hata" yapmaması için onu hep gözetim altında tutar. Kontrolcü tavırları dans stüdyosunu yönetmeye, Nina'yı çocuk gibi giydirmeye, yedirmeye, içirmeye ve yatırmaya kadar uzanır. Anne-kız ilişkisi, baskı ve kısıtlayıcılık gösterisidir. Ancak tüm bunları hep gizli bir şekilde yapar.

Nina'nın stüdyosunda 3 önemli karakter vardır: Beth, Lily ve Thomas. Beth stüdyonun eski başdansçısıdır. "Yaşlandığı" gerekçesiyle emekli edilmek istenir.

Beth, Nina'nın her zaman özendiği, rol model aldığı bir dansçıdır; fakat stüdyo ve endüstri ona hiç iyi davranmaz. Nina, Beth'in eşyalarını çalar ve bu süreçte kendi en büyük korkusu olan yerini kaybetme ihtimaliyle yüzleşir. Bu açıdan Beth ve Nina arasında bir tür yansıma ilişkisi kurulabilir. Nina, Beth'in yerini almış; ilerleyen süreçte ise Lily'nin kendi yerini alacağı düşüncesiyle saplantılar geliştirmiştir.

Lily ise stüdyoya sonradan katılan dansçıdır ve Nina'nın rakibidir. Lily'nin Siyah Kuğu'yu oynamada doğal bir becerisi vardır. Bu beceri Nina'yı tetikte hissettirir çünkü kendisi bir Beyaz Kuğudur esasında. Lily ile ilişkileri karmaşık bir yapı gösterir; kimi zaman Lily'nin davranışları olumsuz görünürken kimi zaman telafi edici nitelikler taşır.

Bu hikayenin bir nevi "büyücüsü" Thomas ise baledeki yönetmendir. Thomas oyununda Beyaz ve Siyah Kuğu'nun aynı kişi olmasını ister, bu oldukça zor bir görevdir. Thomas ile

ilişkileri toksik olarak yorumlanabilir. Thomas gücünün yetkilerini kötüye kullanan manipülatif bir adamdır. Nina ondan rolü istediğinde onu öper; Nina'nın gösterdiği tepkiyi "içindeki Siyah Kuğu" olarak yorumlar ve rolü ona verir. Thomas'ın Nina üzerindeki sınır ihlalleri bununla sınırlı kalmaz. Thomas sürekli Nina'yı değiştirmeye çalışır; mükemmeliyetçi biri olan Nina ise onun peşinden savrulur. Thomas, aralarındaki ilişkiyi suistimal ederek sınırlarını defalarca aşar. Nina'yı, mesafeli duruşuna rağmen kendisine daha fazla bağlanmaya ve bedenini keşfetmeye zorlar. Bu keşif arttıkça Nina giderek daha isyankâr olur ve Siyah Kuğu'ya dönüşümü hızlanır. Nina, Thomas'ın kurduğu bağlar aracılığıyla kendi kimliğini kaybetme noktasına gelir.

Film, aidiyet ve bağlar üzerinden okununca güçlü bir tablo ortaya çıkar: Nina'nın annesiyle kurduğu bağı koparamaması, stüdyo içindeki rekabet ilişkileri, Thomas'ın baskıcı yönlendirmesi ve kendi bedenine olan yabancılaşması, hepsi bir aidiyet mücadelesidir. Nina, bu baskılar altında kim olduğunu unuttur ve rolüne, yani Siyah Kuğu'ya "ait" olurken kendi benliğinden uzaklaşır.

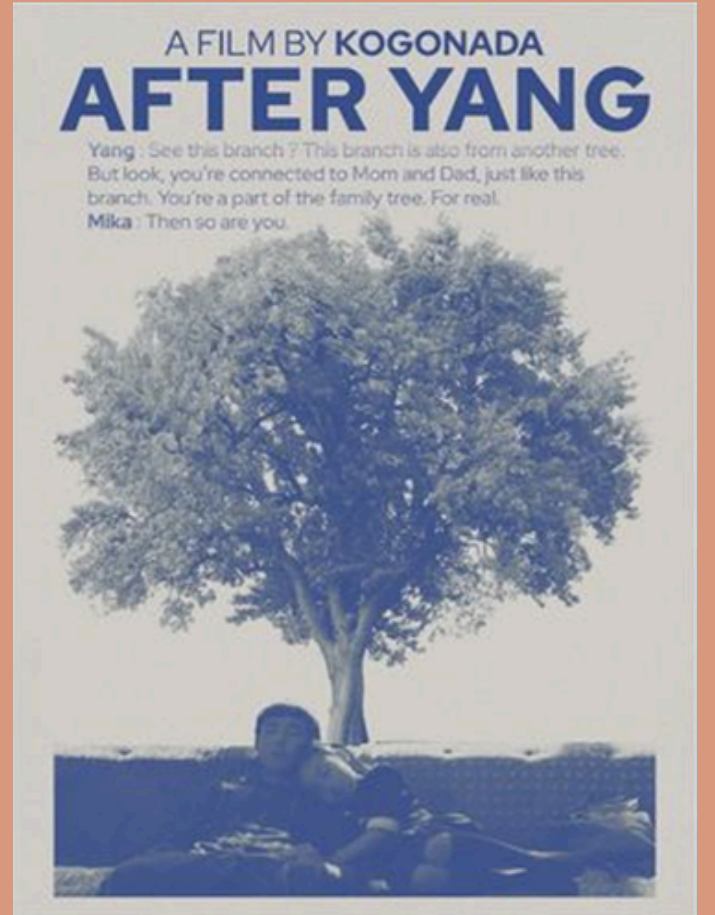
Film aynı zamanda, aidiyet ve bağlar teması üzerinden izleyicilere önemli dersler sunar. Kendimizden kopmamayı, sağlıklı ilişkiler kurmayı ve kim olduğumuzu unutmamayı hatırlatır; aşırı mükemmeliyetçilik ve her şeyin en iyisini yapma çabasının bazen gereksiz olabileceğini gösterir. Nina'nın hikâyesi, aidiyet ve bağlar arasında sıkışıp kalan bireyin trajedisini gözler önüne serer. Kendi karakteri ve kişiliği üzerinde o kadar oynar ki sonunda kim olduğunu kaybeder ve bu farkındalığı yaşayamadan hayatına son verir.

After Yang Filminde Bağlanma İhtiyacı: “Post[Hümanist] Durum”

Avni TURAN

Kogonada'nın 2021 yılında yayınlanan filmi “After Yang”, robotların ve insanların bir arada yaşayıp aile oluşturduğu bir evrende geçer. Kyra, Jake, Mika ve Yang'den oluşan 4 kişilik bir aile ile tanışırız. Mika aslen Çinli bir çocuktur; Kyra ve Jake tarafından evlatlık alınmıştır. Çift kızlarına abilik yapması için Brothers & Sisters Company'den Yang isimli bir “tekno-sapiens” ya da “robo-sapiens” satın alır. Aynı zamanda, Kyra ve Jake'in konuşmalarından Yang'in, Mika'nın Çinli kökleriyle bağ kurabilsin diye özellikle seçildiğini öğreniriz. Ailesi, Mika'nın Çin kültürüne bağlılığını güçlendirmek istemektedir. Yang her

ne kadar ona Çin kültürü ile ilgili bilgiler verse de Mika, okulda arkadaşlarının “gerçek” ailesine dair sorularıyla karşılaşır ve bu durumu

Yang'la tartışır. Yang ise ona aşılannmış bir ağacı gösterir ve Mika'dan kendisini bu ağaçla sonradan birleşen dal gibi görmesini ister. "Sen de annen ve babana bu dal gibi bağılsın." diyerek onun bu soyağacının bir parçası olduğunu hatırlatır. Böylece Mika'nın ailesine olan bağıını sorguladığını, Yang'in ise hem Mika'nın hem de kendisinin bu bağıın bir parçası olduğunu vurgulayarak aidiyet duygusunu pekiştirdiğini görürüz.

Yang'in Mika ile ilgilenmesi ebeveynleri için iyidir çünkü genellikle işleri yüzünden meşguldürler. Ancak bir gün Yang bozular ve Jake onu tamir ettirmek için birkaç kişiyle görüşür. Yang'in

hafızasına kaydettiği birkaç saniyelik anıları seyrederler, onun aileyle geçirdiği anları kayıt altına aldığını görürler. Jake'in görüştüğü kişilerden biri, Yang'in anılarının bazılarını müzede sergilemek ister çünkü bu durum onun "teknosapiensler" üzerindeki çalışmaları için bir devrimdir. Ancak Jake ve Kyra bu fikre pek sıcak bakmazlar çünkü Yang'e ne kadar bağılı oldukları onunla olan anılarını izlerken açık bir şekilde görülür.

Filmde öne çıkan bir diğerk nokta ise Yang'in gerçekten bir insan olarak

görülüp görülemeyeceğidir. Anılarından yola çıkarsak, ailesiyle geçirdiği anları hafızasına kaydetmesi, bir klon olan Ada'dan hoşlanması, doğa manzaralarını hafızasına kaydetmesi onu bir robottan daha fazlası haline getirir mi? Ya da Jake ve Ada arasında geçen konuşmayı baz alırsak insan olmak tam olarak nedir? Film bu tür soruları gündeme getirir; insan ve teknoloji arasındaki sınırları belirsizleştirir. Baysal'ın belirttiği üzere posthümanizm, “insan, hayvan ve teknoloji arasındaki geleneksel sınırları sarsmıştır” (s. 209). İnsanı dünyanın merkezine koyan hümanizm akımına karşı konumlanan posthümanizm, insan dışındaki varlıkların da yaşam döngüsündeki değerini ortaya koyduğu için “insan, ontolojik ve epistemolojik anlamda merkezi konumundan uzaklaştırılmış olur” (s. 215) fikrini savunur. Böylece hayvanların, doğanın ve robotların varlıklarının önemi meşruiyet kazanmış olur ve onların haklarını ilgilendiren etik sorular gün yüzüne çıkar.

Filmin büyük bölümünde Yang'in,

varlığına, daha çok anıları aracılığıyla tanık oluruz. Bu anılar Jake, Kyra, Mika ve Yang'in aralarındaki bağın belki de daha önce farkına varmadıkları yönlerini görmelerini sağlar. Film böylece, hem Mika'nın kendi öz kültürüne bağlılığını hem de Yang'in ailesine olan aidiyetini birbirleri ile paylaştıkları anlar üzerinden izleyicilerin önüne serer.

Kaynakça

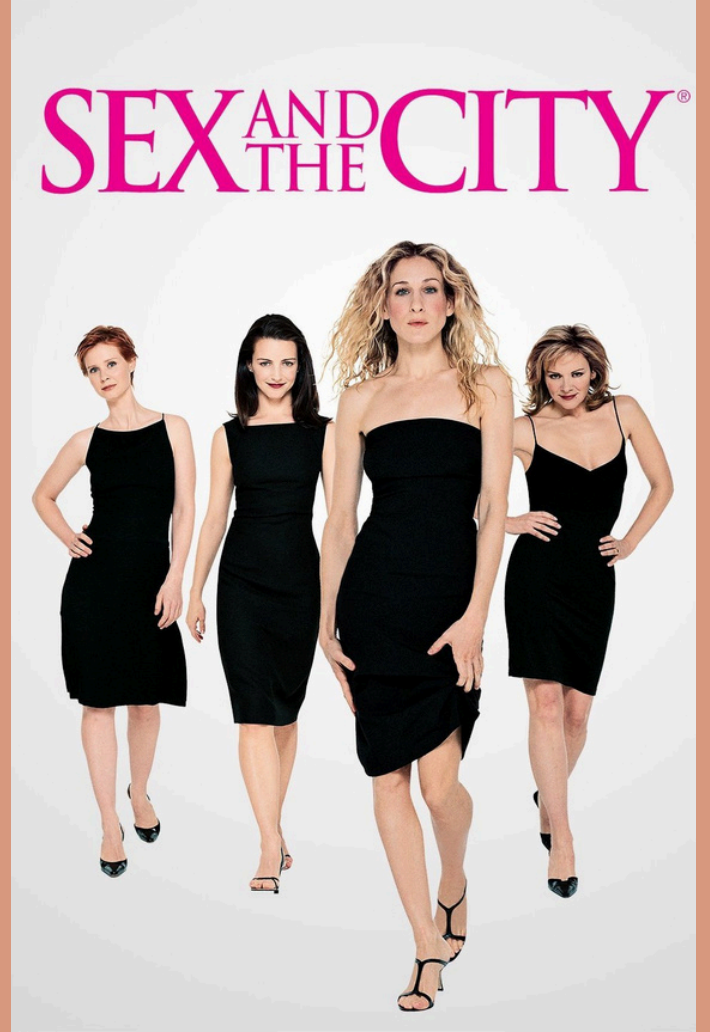
- Baysal, Kübra. (2020). Posthümanist Eleştiri ve Steven Hall'ün Köpekbahğı Metinleri Romanı. In Mehmet Akif Balkaya (Ed.), Yeni Tarihselcilikten Posthümanist Eleştiriye Edebiyat Kuramları (pp. 209-233). Çizgi Kitabevi.

Sex and the City ve Kendi Yarattığımız Aile

Berat TUTAŞ

“Sex and the City”, 1998 yılında Darren Star tarafından hayata geçirilmiş; önce köşe yazısı ve kitap olarak yayımlanan Candace Bushnell’in eserinden uyarlanan, arkadaşlık, feminizm, cinsellik, moda, şehir aidiyeti ve ilişkileri odağına alan bir romantik-komedi ve drama dizisidir. Altı sezon, iki devam filmi ve “And Just Like That...” adlı devam dizisiyle özellikle gençler ve bekar kadınlar arasında güçlü bir kültürel etki yaratmıştır. Otuzlu yaşlarında dört bekar kadının arkadaşlığını ve ilişkilerini hem mizahi hem de gerçekçi unsurlarla aktaran dizi, kadınların kent yaşamında kurduğu bağları merkezine alır.

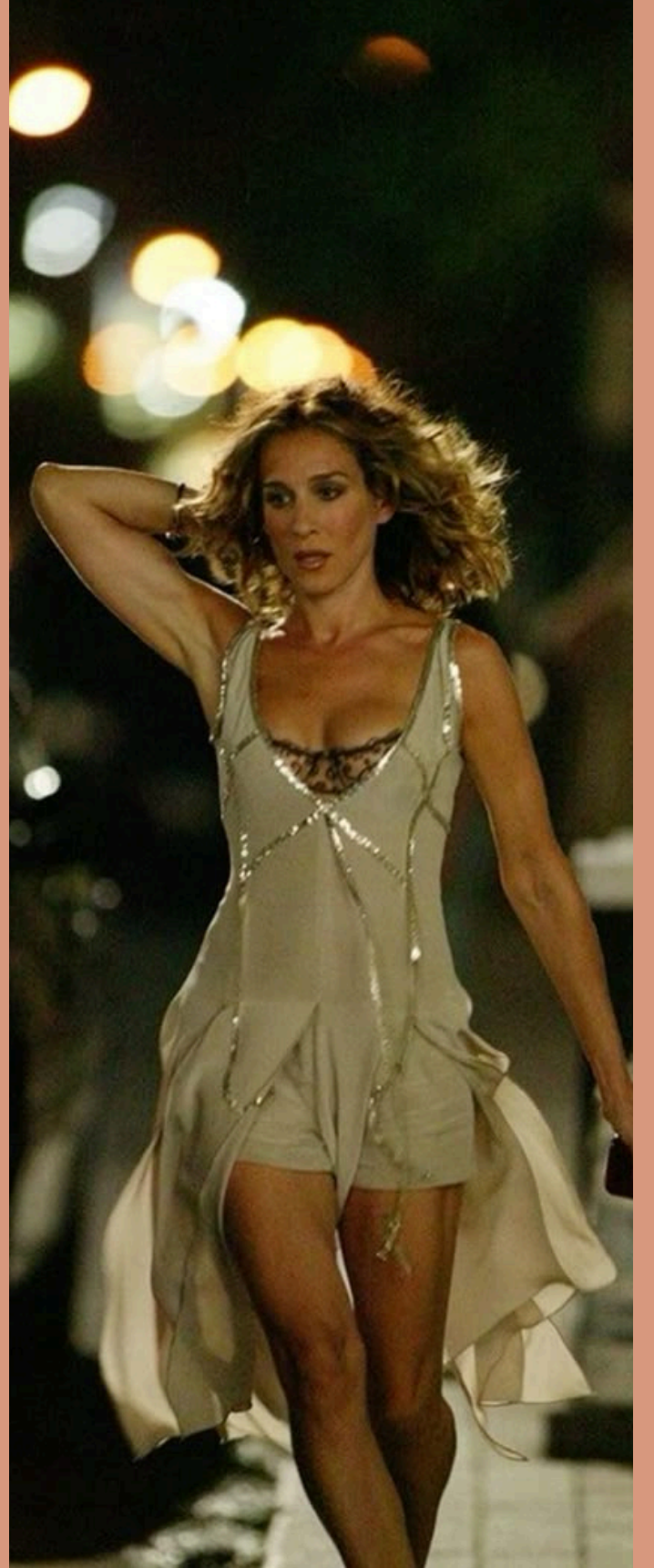
Dizinin bölümleri, Carrie Bradshaw’ın köşe yazılarındaki sorular ve karakterlerin bu sorulara

verdikleri farklı perspektiflerle şekillenir. 1990’ların moda trendlerini yansıtan ve kadınların toplumdaki rollerine ışık tutan dizi, hâlâ popülerliğini korur.

Karakterlere kısaca bakıldığında:

Carrie Bradshaw, dizinin merkezindeki karakterdir. Gazetede “Sex and the City” adıyla ilişkiler ve cinsellik üzerine yazılar yazar. Duygusal, popüler, süslü, dürtüsel, olgun olmayan tavırlar gösteren, toksik ilişki dinamikleri olan narsist biridir. Herkesin Carrie’de kendinden bir parça görebiliyor oluşu onu dizi tarihinin en gerçekçi ve ikonik karakterlerden biri yapar. Carrie, Mr. Big ile olan ilişkisinde aşk arayışıyla bir yere ait hissetme çabasını bastırmaya çalışır. Küçük bir şehirden New York’a taşınan Carrie’nin şehirle ilişkisi onun kimliğini derinden etkiler. Dizi boyunca zaman zaman şehirden, kendisinden ve yazarlık kimliğinden ödün vererek kendisine ait olacağı bir yer, ilişki ve kimlik arar. Ne kadar bağ kurmak istese de özgürlüğü ve hisleri onu, toplumun “evli kadın mutlu, bekar kadın eksiktir” düşüncesinden daha çok mutlu eder.

Miranda Hobbes dörtlünün zekasını temsil eden rekabetçi, feminist, rasyonel, vefalı ve erkek egemen bir ortamda avukatlık yapan bir kadın olarak karşımıza çıkar. Ancak kariyerine olan aidiyeti yaşadığı ilişkiler sonrasında değişime uğrar. Kadınlığıyla değil zekasıyla öne çıkmak isteyen Miranda aralarındaki en bağımsız figürdür ama kadınlığını kısıtlaması özgüvensizliğine yol açar.

Samantha Jones, dizinin seks kısmını büyük ölçüde üstlenen; hedonist, bağımsız, romantik ilişki aramayan, kendi isteği ile bekar kalıp cinselliğini özgürce yaşayan ve cinselliği duygusal değil doğal gören halkla ilişkiler şirketinde bir patronudur. Toplumsal normları zorlayan ve ana karakter olmaya en yakın figürlerden biri olarak, romantik ilişkilere karşı arkadaşlık ilişkilerinin ne kadar güçlü olabileceğini gösterir.

Charlotte York ise dörtlünün “kutsal bakiresi”dir. Muhafazakâr, varlıklı, mükemmeliyetçi; ilişkilerini ve hayatını geleneklere göre yaşayan, toplumun ideallerine göre hareket eden ve imkânsız aşkı kovalayan bir romantiktir. En sonunda ise isteği ve beklentileri yerine ihtiyacı olan kişiyi bulup evlilik hayalini gerçekleştirir. Charlotte’un bu yolculuğu, aidiyetin yalnızca beklentilere değil, kişinin kendi değerleriyle uyumlu ilişkilere bağlı olduğunu gösterir.

Carrie duyguları, Miranda mantığı, Charlotte muhafazakârlığı, Samantha özgürlüğü temsil eder. Her biri aidiyet ve bağlanma kavramına farklı bir perspektif kazandırır.

Dizi, kadınların yargılandığı ve etiketlendiği standart hayat biçimine olan uyumsuzluğu ele alıp birey perspektifinde ve kadın bakış açısından sunar. Karakterlerin Manhattan'ın yoğun atmosferinde oluşturdukları “kız kardeşlik” bağı ve diyalogları komedi ile yansıtılırken, seyirciye kendi arkadaşlık bağlarını ve paylaşımlarını hatırlatır. Aynı zamanda toplumun kendilerine yapıştırdığı etiketlere karşı duyulan aidiyetsizlik hissini de bireysel yaşamlarında görme fırsatı sunar. Ne kadar romantizm etrafında şekillense de işin sonunda kişinin kendisine seçtiği aile bağı ve dörtlünün arkadaşlık ilişkisi en güçlü bağ olarak öne çıkar.

“Sometimes it’s the family you’re born into and sometimes it’s the one you make for yourself“ -Carrie Bradshaw.

Bu söz, dizinin özünü yansıtır: Aidiyet ve bağlanma yalnızca doğduğumuz çevreden gelmez; bazen seçtiğimiz insanlarda, kendi kurduğumuz ilişkilerde ve yarattığımız ailelerde şekillenir. “Sex and the City”, tam da bu yüzden bugün hâlâ güçlü bir şekilde yankılanır.

Outlander: “Sassenach”

Damla CANKURTARAN

Dilimize “Yabancı” olarak çevirilen Diana Gabaldon’un yazmış olduğu ve ekrana uyarlanan Outlander, 1945 yılında yaşayan İngiliz savaş hemşiresi Claire Randall’ın İskoçya’da taş bir anıt aracılığıyla zamanda 200 yıl geriye gitmesini elen alan bir seridir. Claire, kendini

İskoçlar’ın İngiliz baskısı altında yaşadığı bir dönemde bulur. Kendi zamanında bıraktığı eşine rağmen, bu dönemde güvenliği için yeniden evlenmek zorunda kalır ve artık Claire Randall Fraser olur.

1940’lı yılların modern İngiltere’inde hemşirelik yapan karakterimiz, geriye gittiği bu dönemde şifacı hatta “cadı” olarak anılır. Kendi dönemiyle 18. yüzyıl İskoçyası arasında kalan Claire, bir kimlik karmaşası içine düşer. *“I was here, but I wasn’t. I was myself, but I was also someone else.”* (Burdaydım ama değildim de. Kendimdim ama aynı zamanda başka biriydim.)

Bir İskoç savaşçısı olan Claire’ın eşi Jamie için İskoç kimliği ve klanı vazgeçilemezdir. Onun için Sassenach olan Claire bir yabancısıdır.

“Sassenach” ise İskoçya’da doğmamış gezginlere ya da İngilizlere takılan bir isimdir. Başlarda kocasına bile yabancı olan Claire, zamanla kendini bu klanın üyesi ve aileden biri olarak bulur. İskoçlar ve kendi milliyeti arasında geçecek savaşlardan haberdar olan Claire, İskoçlara tıbbi ve tarihi bilgisiyle yardımlarda bulunur. Böylece Claire artık toplumsal olarak da kendini İskoçya’ya ait hisseder.

Aidiyetini İskoçya’ya bağlayan Claire, bazen esir düşer, bazense Jamie’yi içine düştüğü tehlikelerden kurtarmaya çalışır. Çocuklarının hayatı için 1940’lı yıllara geri dönmenin yolunu bulduğunda Jamie tarafından kendi zamanına ve vatanına gönderilir. Ancak yıllar sonra bu bağ ve aidiyet hissiyle Claire 200 yıl öncesine, İskoçya’ya

geri döner. O artık bu zamana, İskoçya’ya ve Jamie’ye aittir. Bu bağ Jamie’ye söylediği şu sözlerle ifade eder: “*Wherever I am, If I have you, I’m home.*” (Nerede olursam olayım, sana sahipsem evdeyim.) Bu bağ ve aidiyet hissi, Claire’in kendi evini bulmasını sağlar.

Claire ve Jamie’nin hikeyesi şunu gösterir: Aidiyet ve kökler yalnızca geçmişe ya da kültüre bağlı değildir. Bu dizide aidiyet bazen ikram edilen bir viski, bazen festivalde edilen bir dans, bazen de sevdiklerin için onlardan vazgeçmek şeklinde yansıtılır.

Fırça Darbeleri

Altın Ağacın Altında: Aidiyet ve Bağların Hikayesi

Şevval Nur DEMİRCİ

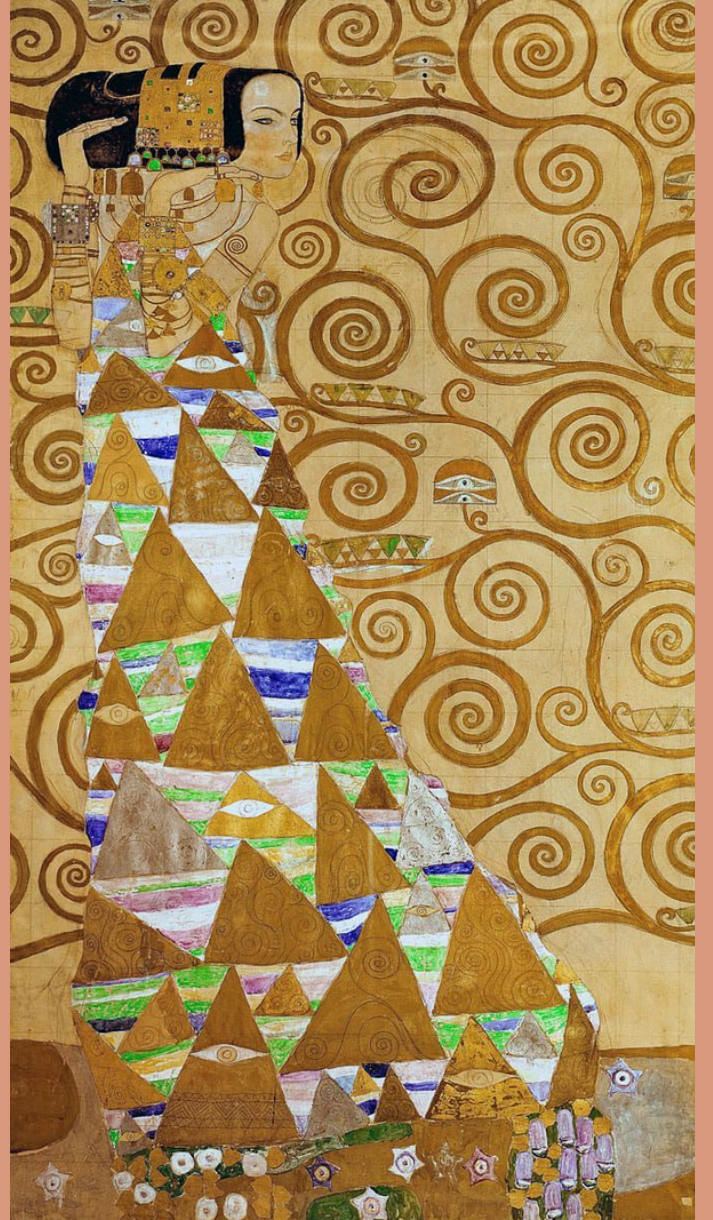
Sanat tarihinin parlayan yıldızı Gustav Klimt, eserlerinde yalnızca güzelliği değil, insan ruhunun en karmaşık çatışma ve arayışlarını ele almıştır. Klimt'in "Hayat Ağacı" eseri ise bir tablodan ziyade, düşünmek için bir davettir. Hayattaki bağları sorgulamamızı ister. Bizleri sevdiğimizle, yaşadığımız toplumla, doğayla ve kendimizle kurduğumuz ilişkiye dair derin bir sorgulamaya yöneltir.

Gustav Klimt'in 1905-1909 yılları arasında Stoclet Sarayı için yaptığı Hayat Ağacı, ilk bakışta altın tonlarının ışıltısı ve dallarının sonsuzmuş gibi kıvrılan spiralleriyle dikkat çeker fakat bunların çok daha ötesinde, aidiyet ve bağlar üzerine kurulan bir metafordur.

Klimt'in ağacı, sıradan bir doğa betimlemesinin ötesindedir. Sıkı sıkı toprağa tutunan kökleri ve gökyüzünün sınırlarını zorlayan dallarıyla; bu ağaç, insanın iki dünya arasındaki konumunu metaforlaştırır. Her ne kadar maddi dünyaya daha bağlı olsak da ruhumuzla manevi bir aleme de aitiz. Eserdeki ağaç dallarının oluşturduğu sonsuz döngüler ve spiraller ise, hayatın, ölümün ve yeniden doğuşun bitmeyen hikâyesini, yeni başlangıçları simgeler. Varoluşsal aidiyetimizle bizler de bu hikâyenin birer parçası oluruz. Bu ağaç yalnızca iki dünyayı değil aynı zamanda kökleri ile geçmişimizi, aile bağlarımızı; dallarıyla ise geleceğe dair arayış ve umutlarımızı temsil eder. Böylece aidiyetin yalnızca geçmişten değil geleceğe uzanan bir bağ olduğunu bizlere fısıldar.

Ağacın her iki yanında yer alan figürler de hayatımızdaki bağların farklı yüzlerini yansıtır. Sol taraftaki “bekleyen kadın” figürü ilk bakışta oldukça zarif, süslü, altınlarla bezeli bir kadın gibi gözükse de onun bekleyişi patriarkanın kadına biçtiği

edilgen rolü hatırlatır. Geçmişten bugüne kadın, eyleyen değil, sabırla bekleyen, gözleyen tarafta bırakılmıştır. Ancak bu figür, sadece teslimiyetin değil aynı zamanda sessiz bir direnişin de sembolü haline gelir. Beklerken köklerini arayan, sessizliğinde gücünü gizleyen, bağı başkalarının gölgesinde değil kendi varlığında bulmaya çalışan bir kadını temsil eder.

Sağ tarafta birbirine sarılan çift ise aidiyetin en yoğun hissedildiği alan olan aşkı temsil etse de bundan daha fazlasını anlatır. Kadının başını erkeğin göğsüne yaslaması ve gözlerini kapaması hem huzuru hem de teslimiyeti çağırır. Yaslanmış kadın figürü sadece kadının bir çiftin parçası olarak var olabileceğini hatırlatır. Fakat bu sarılışın başka bir yüzü daha vardır; yalnızca sahiplenme değil, aynı zamanda dayanışmanın, karşılıklı desteğin ve hayata birlikte tutunmanın sembolüdür.

Altın, Klimt'in bu döneminin ayırt edici simgesi olarak tabloda sadece ihtişamı değil, sonsuzluğu ve kutsallığı da dile getirir. Ağacın dalları arasına yerleştirilmiş göz, üçgen ve geometrik şekiller görünür dünyanın ötesini işaret eder. "Her şeyi gören göz" sembolü, bireyin hem topluma hem de evrensel düzene ait hissetme ihtiyacını vurgular. Bu, köklerden ve bağlardan öte insan ruhunun evrene tutunma çabasıdır.

Klimt'in mozaik benzeri tekniği, ayrı ayrı duran parçaları birleştirerek bir

bütün haline getirir; tıpkı bireylerin farklılıklarıyla bir araya gelip toplumu oluşturması gibi. Böylelikle Klimt, bizlere farklılıklarımızla bir bütünün vazgeçilmez bir parçası olduğumuzu tekrar hatırlatır.

Klimt'in ağacı, sadece bireysel aidiyetin değil, evrensel bağların da sembolüdür. Türk mitolojisindeki Dünya Ağacı, İskandinavların Yggdrasil'i, Ortadoğu'nun cennet ağacı... Hepsi aynı gerçeği hatırlatır: Biz yalnız değiliz; hepimiz görünmez bir bütünün parçalarıyız.

Hayat Ağacı, hepimizin içinde saklı olan özlemi ortaya çıkarır: Bir yere ait olmak, birine bağlanmak ve bir bütünün parçası olduğunu bilmek. Köklerimizle geçmişimize, dallarımızla hayallerimize bağlıyız; aidiyet, yalnızca kişisel değil, insanlığın ortak hikâyesidir. Hiçbirimiz yalnız değiliz; hepimiz görünmez bağlarla birbirimize ve evrene tutunuyoruz.

Kaynakça

- "Tree of Life" by Gustav Klimt - Looking at the Famous Stoclet Frieze
- The Tree of Life by Gustav Klimt : Mystical Masterpiece - Analysis
- What is the meaning of tree of life Gustav Klimt
- Hayat Ağacı (1909) Tablo Okuması: Yaşam, Ölüm ve Sonsuzluk

Gizli Tarih: Çarpık Bağlar ve Aitlik İçin Yakarışlar

Nilay Naz AÇIKGÖZ

Gizli Tarih eseri şu çarpıcı cümlelerle başlar: “Dağlardaki karlar eriyordu. Bunny’nin ölümünün üzerinden birkaç hafta geçtikten sonra durumumuzun vahametini ancak idrak etmeye başlamıştık.” Bu vesileyle olayların zirve noktası okuyucuya ilk satırlarda sunulur. Ancak Donna Tartt’ın Gizli Tarih’ini ilginç kılan tek unsur bu değildir. 1992 yılında yayınlanan kitap aynı zamanda bir grup üniversite öğrencisinin hırs, merak ve ait olma arzusuyla kendi hayatlarını nasıl çıkmaza soktuğunun en çarpıcı örneklerinden biridir.

Kitabımızın anlatıcısı Richard, Hampden Üniversitesi’nde okurken bir grup elitist Antik Yunan Edebiyatı öğrencisinin cazibesine

kapılır. Kendi bölümünü bırakıp farklı bir öğretim yöntemi olan Profesör Julian’ın sınıfında beş öğrenciyle birlikte yerini alır. Richard, güvenilmez anlatıcı rolüyle ilk sayfadan okuyucuyu duygudan duyguya sürükler ve doğru bildiğimiz değerleri sorgular. Arkadaşlarını zihninde o kadar idealize eder ki her fırsatta onların antik zamanlardan kopup gelmiş gibi duran tavırlarını ve etkileyici zekalarını över. Ayrıca Yunanca bilgisi ve aralarındaki sevgi dışında hiçbir ortak noktaları olmadığını vurgular. Çok geçmeden bu tuhaf ve havalı sınıf arkadaşları tarafından gerçek anlamda fark edilmenin, anlaşılmanın verdiği yakınlık hissine ve mutluluğa kendini kaptırır.

Başta Richard olmak üzere karakterlerimiz, Antik ve klasik olan her şeye karşı dayanılmaz bir çekim duyar ve hayatlarını bu hayallerindeki gerçekliğe göre yaşamaya çalışırlar. Kitap boyunca güzelliğin, sanatın, etik anlayışının ve kusursuzluğun peşinden koşarlar. Bu takıntı öyle bir hâl alır ki hayatları bir Yunan trajedisi oluverir.

Henry, Francis, Charles ve Camilla Antik Yunan'da Dionysus için yapılan Bacchus ayinini canlandırmaya çalışırlar. Sonucunda ise kontrollerini kaybederek bir köylünün ölümüne neden olurlar. Bu sırrı öğrenen Bunny, arkadaşlarını tehdit edip istediklerini yaptırmaya çalışır. Henry, Richard'ın kabul edilme arzusunu ve diğerlerinin de korkularını kullanarak Bunny'yi saf dışı bırakmak için planlar yapar.

Karakterlerin ilk işlediği günah onları birbirlerine bağlar. İkinci günah ise aralarından birine karşı işlendiği için içlerine bir zehir gibi sızar ve bağlarında kaçınılmaz çatlamlar meydana getirir. Ardından karakterlerin kırılma noktalarına, yavaşça ilerledikleri çöküşlerine tanık oluruz. Böylece Tartt, aidiyet ve estetik kaygılarının nasıl yıkıcı bir güce dönüştüğünü gösterir.

Kaynakça

Hughes, Christopher. "Ambition, Fantasy and Belonging Within Donna Tartt's The Secret History." Encounters: An Undergraduate Research Journal, vol. 11, 2018, journals.ntu.ac.uk/index.php/litc/article/download/326/173. Tartt, Donna. Gizli Tarih. Çev. Merve Sevtap Ilgın, Pegasus Yayınları, 2018. The Secret History. SparkNotes, SparkNotes LLC, www.sparknotes.com/lit/the-secret-history/analysis/.

— Müzisyenlerden Kelimelere

LOVER-TAYLOR SWIFT

Azra Naz ABAY

Taylor Swift'in 23 Ağustos 2019 tarihinde yayımlanan "Lover" şarkısının, o dönemdeki sevgilisi Joe Alwyn'e ithaf edildiği düşünülür. Sözlerinden de anlaşıldığı üzere şarkı, sevgilisine duyduğu bağlılığı ve onunla bir gelecek hayalini dile getirir. Ancak şarkının doğrudan Alwyn'e yazılıp yazılmadığı belirsizdir. Şarkı, aşkı kaybetme korkusunu ve ilişkide yaşanan güvensizlikler olmasa partnerle yapılmak istenenleri de yansıtır. Aidiyet ve bağlar teması bu noktada önem kazanır çünkü şarkı, bireylerin birbirine tutunma ve bir "biz" oluşturma çabasını görünür kılar.

Şarkının genel olarak teması karşılıklı güven ve aidiyettir. Şarkının sözleri, inişler ve çıkışlar yaşamış bir ilişkinin, bağlılıkla toparlanmasını ve iki kişinin de aidiyetinin güçlenmesini anlatır. Swift, hem şarkının klibinde hem de sözlerinde partnerine hissettiği huzur, yakınlık ve özgürlük hissini öne çıkarır. Bu durum aidiyet hissini yalnızca duygusal bir bağlılık olmadığını; aynı zamanda karşılıklı güven ve paylaşım üzerinden inşa edildiğini gösterir.

Klipteki ev ve şarkının sözlerindeki “bizim” gibi aitlik vurguları, bu alanın çiftin yuvası olduğunu ve kimsenin bu bağı bozamayacağını ve onların gerçek olamayacak kadar harika bir ilişkiye sahip olduklarını belirtir. Swift, partneriyle kendisini ayrılmaz bir bütün olarak görür; aralarındaki sevgi sakın ama sürekli ve bu sevginin hiç bitmemesini ister. Böylece şarkı, uzun soluklu bağların güvenlik ve istikrar duygusu yarattığını da ima eder.

Şarkının bazı dizeleri bu temayı özellikle vurgular:

“Can I go where you go?”

Nakaratin ilk cümlesi olan bu alıntı sevdiği kişiye birlikte var olup geleceğe birlikte yürüme davetidir. Bu romantik bağın yanı sıra çiftin arasında fiziksel ve duygusal bir bağ da vardır ve Taylor Swift bunun bitmesini hiç istemez. Psikolojide “güvenli bağlanma” olarak tanımlanan kavramda olduğu gibi, kişi sevdiği insanın yanında kendini güvende hisseder. Bu, aidiyet hissinin bireysel kimliğin ötesine

ötesine geçen bir “biz” duygusu yarattığını gösterir.

“My heart’s has been borrowed and yours has been blue.”

Bu alıntı Victoria döneminden gelen “Something borrowed, something blue.” geleneğine gönderme yapar. Bu geleneğe göre gelin, düğünde farklı anlamlar taşıyan dört şeyi üzerinde bulundurmalıdır. “Ödünç alınan” şey evliliği iyi giden birinden alınır ki yeni evlilik de öyle olsun; “mavi” renk ise evlilikle bağdaştırılır. Yani Swift ilişkide bağ kurma ritüellerine ve düğün geleneklerine gönderme yapar. Aynı zamanda bireysel yaşamdan çift yaşamına geçişte aidiyetin ritüeller aracılığıyla güçlendiğini hatırlatır.

“I’ve loved you three summers now, honey, but I want’em all.”

Swift burada üç yıldır devam eden ilişkisine değinir ve bu aşkın devam etmesini ister. Geçmişteki zorluklar aşıldığı için geleceğin de birlikte yaşanması arzulanır.

“Ladies and gentlemen, will you please stand?”

Düğünde söylenmiş gibi olan bu söz ilişkinin her anının kutlanmasını gerektiğini vurgular. Küçük ama sürekli davranışların büyük jestlerden daha önemli olduğunu söyler.

Bu şarkıda Swift, partnerine karşı hissettiği huzuru, sevgiyi, güveni ve en önemlisi aidiyeti; şarkının klibinde yaşadığı evin odalarında sevgilisiyle geçirdiği sahnelerle bir peri masalymış gibi gösterir. Ayrıca partneriyle beraber bu ilişkide kurduğu bağı hiç bozmadan düğün geleneğiyle devam ettirmek ister. Bu klibin genel atmosferinde ve şarkının sözlerinde açık bir şekilde görülür. Böylece Lover, yalnızca bir aşk hikâyesi değil, aynı zamanda iki bireyin ortak bir kimlik ve yuva inşa etme çabasının müzikal bir yansıması hâline gelir.

Kaynakça

- Theknot.com
- Vogue.com

BEDSHAPED — KEANE

Ömer ŞAHİN

Keane'in müziği, özellikle de ilk albümleri Umutlar ve Korkular, adeta duygularla dolup taşan bir yapıyla karşımıza çıkar.

Bitmek bilmeyen gitar soloları ya da senfoni orkestraları yerine direksiyonunu daha sade, yalın fakat özlü bir yöne kıran Keane, bu tavrını özellikle "Bedshaped" şarkısında açık biçimde ortaya koyar. Bu parça, aidiyet ve bağlar konusundaki duygusal yoğunluğu aktarmak için etkili bir örnektir.

ARKADA BIRAKILMAK VE BAĞLAR

"Umutlar ve Korkular" albümünün kapanış şarkısı olan 'Bedshaped', İngiliz rock grubunun ustalıklı işlediği duygusal yolculuk niteliğinde olan bir şarkıdır. Kimileri tarafından gözden kaçsa da birçok kişide ise yeri oldukça ayırır.

Parça, sevdiğin biriyle yeniden bir araya gelme umudu, daha farklı şeyler paylaşmak için bazı unsurların geride bırakılması, önceden kurulmuş güçlü sanılan bağların kopmaya başlaması ve sonunda parlak ışıklardan uzaklaşıp eve geri gelme arzusu etrafında şekillenir.

Bu şarkı birçok farklı perspektiften birçok farklı dinamiği göz önünde bulundurarak ele alınabilir, ki bu da

meraklı bir insanın zihninde müziğin oluşum ve sindirim sürecine dair fikirleri için bulunmaz bir fırsattır. Üzücü ve öfkeli unsurlar barındırmakla birlikte, diğer yandan da kesinlikle umut dolu bir şarkıdır .

Şarkının adı ve teması, hastanede uzun süre yatakta kalan birinin kendini “yatak şeklinde” hissetmesi metaforu üzerinden güçlenir; bu metafor çaresizliğin, statikliğin ve hazzın kesiştiği bir noktayı temsil eder.

ANLAMLARIN AİDİYETE DÖNÜŞMESİ

Grubun klavyecisi Tim Rice-Oxley, şarkının bağlamı ve hedefledikleri reseptörler için şu ifadeleri kullanıyor:

“Evet, gerçekte biraz iç karartıcı ama şarkı asıl bağlamında yaşlılık ve kırılgnlık temalarını ele alırken bir yandan alacakaranlıkta yeniden bir araya gelen iki arkadaşın kavuşmasını da canlandırıyor.

Hepsi bir gece yatakta uzanırken ortaya çıktı. Kelimenin uydurma bir kelime olup olmadığını bile bilmiyorum ama annem her zaman insanların yatak şeklinde olduğundan bahsederdi ve bu bana hep ilginç gelmiştir.”

Grubun her zaman soyut ve deneysel dinamiklerle ön plana çıktığını söyleyemesek de 'Bedshaped' şarkısıyla belirli metaforlar üzerinden daha derin ve yoğun duygu haritalarına yelken açtıklarını söylemek yanlış olmaz.

Oda, masa, sandalye ve yatak... Tüm bunlar herkes için öznel olmakla birlikte, belirli anlamlar yüklenebilecek gündelik nesnelere. Özellikle yatak, bir insan için sadece istirahat etme ya da uyuma eylemine yönelik bir eşya olmaktan çıkabilir. Onu adeta bir ev gibi görüp

içselleştirir ve tamamen kendimize ait bir dünyanın başlangıç noktası olarak zihnimize konumlandırabiliriz.

Zayıf, yıpranmış ve ufalanmış olma fikri her ne kadar yorucu olsa da gün sonunda hepimizin başına gelebilir. Buna karşın yine de sığındığımız, aidiyet kurduğumuz ve bağlarımızın filizlendiği yer olarak yatağımız öne çıkar.

Bu yönüyle Bedshaped, yalnızca bir şarkı değil; insanın aidiyet arayışına yazılmış bir ağıttır.

Kaynakça

- Keaneshaped.co.uk

VEDA TAŞLARI

Sıla ÇAĞLAK

Evin kapısını kilitleyip koridorda yürümeye başladı. Dışarıda havanın soğuk olduğunu, daha çıkış kapısına varmadan hissedebiliyordu. İçi ürperdi; belki de son defa yürüyordu orada. Son kez çıkıyordu o kapıdan, son kez hissediyordu koridordaki o tuhaf kokuyu. Kapıyı açtı ve kalabalık sokakta yürümeye başladı. Havanın buz kestiği İstanbul kışında, yanından geçen insanları inceliyordu, şehrin en güzel zamanlarının kış ayları olduğunu düşünerek. Sokağın köşesinden dönüp yokuşu inmeye başladı. Zaman zaman nefes almak için gittiği park orada duruyordu. Bir müddet daha düşünceli yürüdüktan sonra parka girdi. Ağaçlar rüzgârın etkisiyle sallanıyordu. Yaprakların tatlı kıpırdayışı hep huzur vermişti ona. Şimdi son kez geliyordu buraya; hissetmek değildi bu, biliyordu. Bir daha yolu düşmeyecekti İstanbul'a.

Her zaman oturduğu, ağaçların arasında duran küçük banka oturdu.

Buradan tüm park görünüyordu; koşu yapan insanlar, bisiklet süren çocuklar, çimlerde oturup gülüşenler... Bazen, hayat onu yorduğunda hep bu parka geliyor, biraz okuyor ya da yazıyor, sonra da insanları izliyordu. Farklı hayatları uzaktan izlemek garip hissettiriyordu hep ona, tatlı ama sancılı bir histi bu. Bazen bazı insanları ikinci ya da üçüncü kez görür, sanki onları daha yakından tanıyormuş gibi hissedirdi. “Onlar beni hiç görmediler bile, ne garip.” diye düşünmeden de edemezdi. Belki de son kez bakıyordu tüm bu insanlara. Onlara bile veda etmek istedi içten içe. Tanımadığı, sadece ara sıra gördüğü insanlara veda etme ihtiyacı içini ürpertti. Üzerine bastığı taşlara bile hoşça kal demek geliyordu içinden. Neydi içinde bu hissi uyandıran?

Vaktin daraldığını fark edince ayağa kalktı; son kez tüm bu parka, ağaçlara, insanlara baktı. Hep oturduğu banka da son bir kez

dokunduktan sonra yeniden eve doğru yol aldı. Parkın çıkışında solda bir kafe vardı. Kahvelerini sevdiği için hep oraya giderdi. Her zaman aynı siparişi verdiği kahvesinden yeniden satın almak üzere içeri girdi. Çalışanlarla vedalaştıktan sonra yeniden eve doğru yola koyuldu.

Eve girdiğinde, büyük kolilere doldurduğu tüm anlarına göz gezdirdi. Taşımacıları beklerken tüm evi hafızasına kazımaya çalışıyordu. Koskoca üç yıllık hayatı gözlerinin önünde kolilenmişti; üstelik bunu kendi elleriyle yapmıştı. Sol tarafında, üç yıl boyunca tamir etmeyi ertelediği, ilk taşındığından beri kolu kırık tuvalet kapısı vardı. Sağ tarafındaki duvarda ise boy ölçümleri vardı. Bir gün arkadaşlarıyla iddiaya girip sırayla birbirlerinin boylarını ölçmüşlerdi. Ev sahibiyse bir ay boyunca tartışma yaşamıştı o çizgiler yüzünden. Çok sinirlenip hem ev sahibine hem bu eve lanet okumuştı. Oysa şimdi, bunu hatırlarken gülümsüyordu. Tam gülümsediğini fark ettiği an taşıma şirketinden görevliler geldi. Aralarında anlaşılır, konuşulan miktarın ödemesini yaptı. Tam da

gözlerinin önünde, üç yılını taşıyordu tanımadığı o insanlar. Neredeyse ağlayacaktı; taşımacılar kolileri çıkardıkça, o her çıkarılan koliyle birlikte burada yaşamış olan kendine veda ediyordu sanki. Bu durum ona çok gülünç geldi. Burada geçirdiği üç yıl boyunca bu şehre, insanlarına, havasına, hatta yaşadığı eve bile lanet okumuştı. Taşından toprağına kadar nefret etmişti çoğu zaman. “Gideceğim buradan.” diyordu herkese, “Gideceğim ve geri gelmeyeceğim.” Ama şimdi veda vakti geldiğinde en güzel anılarını bu evde, bu şehirde yaşadığını fark ediyordu. Lanet okuduğu şehrin onu ne kadar mutlu hissettirdiğini anladı bu sayede. İlk kez burada dostlar edinmişti, ilk kez kalbi burada kırılmıştı. İlk işini burada bulmuş, ilk kez işinden burada kovulmuştu. İlk kez parasız kalmış, ilk kez para kazanmıştı. Burası onun büyüdüğü, kendini bulduğu yerdi.

Bunların tümünü tam da gitme vakti geldiğinde fark ettiği için acıdı kendine. “Durun, götürmeyin anılarımı!” diye bağırarak geldi içinden, gözlerinden bir damla yaş boğazına doğru süzülürken.

İngiliz Ulusal Kimliğine Aidiyet ve Bağlılık

İlayda ALKAN

17 ve 18. yüzyıl döneminde, İngiliz ulusal kimliği yalnızca devletin sınırları ile değil, aynı zamanda kültürel üstünlük, ona ait olma ve bu kimliğe bağlılıkla güçlendirilen bir yapı olarak ortaya çıktı. Bu dönemde “İngiliz olmak”, sıradan ve öteki olmak yerine, bir onur, ayrıcalık ve medeniyetin temsilcisi olma kimliğini kazanmıştı. İngilizler, Avrupa'nın “diğer” halklarından ve Doğu'daki toplumlardan kendilerini soyutlayarak, katı bir kimlik bilinci geliştirdiler. Bu anlayış, Oryantalist bir bakış açısıyla Doğu'yu "barbar", "irrasyonel" ve "geride kalmış" olarak tanımlarken, İngiliz kimliğine yüklediği anlamı da “yüce”, “medeniyet öğreticisi / disiplinli” ve “kibar” olarak güçlendirdi. Bu sebeple İngilizler için bu kimliğe sahip olmak paha biçilemezdi.

Zamanla İngiliz aristokrasisi ve yükselen burjuva sınıfı, ulusal kimliği gururla taşıdıkları bir değer olarak benimsedi. Bilimsel öngörüler, Shakespeare'in ardından gelen edebi eserler ve siyasetteki dengeli güç yapısı, İngiliz ulusal kimliğini sadece politik bir gerçeklik olmaktan çıkarıp, aynı zamanda dünyaya erişim sağlayan bir kaynak haline getirdi. “İngiliz olmak”, zenginlik, gerçeği korumak, akılcı ve medeniyetin yönlendiricisi olmak anlamına geliyordu. Bu bağlamda dayanışma duygusu, sıradan bir İngiliz vatandaşının bile yaşamında yücelik ve ayrıcalık hissi duymasına neden oldu.

Edward Said'e göre Oryantalizm, İngilizlerin kimlik inşasında önemli bir araç olarak öne çıkmıştır. Doğu,

Osmanlı İmparatorluğu ve Hindistan, İngiliz anlatılarında barbarlık, despotizm ve mantıksızlık kavramlarıyla özdeşleştirilerek itibarsızlaştırıldı. Seyahatnameler, macera yazıları ve ticaret yazışmaları; Doğu'nun düzensiz, mantıksız, medeniyetsiz ve tutku dolu toplumlarını tasvir etti. Bu tasvirler, İngiliz milletini “rasyonel, özgürlükçü ve ilerici” bir medeniyet olarak belirginleştirirken; İngiliz dayanışmasını ve ona ait olmayı neredeyse kutsal bir biçimde yansıttı.

Oryantalizm, sadece Doğu'nun temsil edilmesiyle değil, Batı'nın kendisini yeniden tanımlamasıyla da varlık gösterdi. Garbiyatçılık (oksidantalizm), Batı'nın kendini üstün bir norm olarak sunma biçimi, İngilizlerin yüceltilmesinde önemli bir rol oynadı. İngilizler, Doğu'ya atfettikleri irrasyonellik ve barbarlık

ile kendi sistemlerini, düşüncelerini ve siyasi yapılarını üstün görmeye başladılar. Bu karşıtlık, “biz” ile “onlar” arasında net bir ayrım yaratarak, İngiliz kimliğinin onurunu güçlendirdi. Bu onura sahip olmak ise milli bağlılıklarını pekiştirdi.

17. ve 18. yüzyıllardaki Doğu'ya yönelik misyonerlik çabaları, sömürgeci ticaret faaliyetleri, dinsel ve kültürel tercihler üzerinden Doğu'yu dönüştürmek; İngilizlerin kimliklerini bir tür “medenileştirme alanı” üzerinden yeniden yorumlamalarına sebep oldu. Doğu'yu değiştirmek, dönüştürmek ve Batı'nın normlarına göre yeniden

yapılandırma arzusu, İngilizlerin üstünlüğünü artırmaya yardımcı oldu. Bu süreçte, İngiliz milletine ait olmak, dünyayı düzenlemek anlamına geliyordu.

İngilizlerin 17. ve 18. yüzyıldaki ulusal kimlik anlayışı, aidiyet, bağlılık ve onur ile örülmüş bir “biz” bilinci üzerine inşa edilmişti. Bu kimlik, Doğu'yu barbar, irrasyonel ve geri kalmış olarak kodlayan Oryantalist söylemlerle güçlendi; Oksidentalist üstünlük anlayışıyla pekiştirildi. Sonuç olarak, İngiliz olmak yalnızca bir vatandaşlık statüsü değil, aynı zamanda bir medeniyet iddiası ve dünya üzerinde etki sahibi olmanın temeli haline geldi. Böylece dayanışma duygusu, İngiliz toplumunun alt sınıflarından aristokratlara kadar ortak bir değer haline geldi. İngiliz kimliğine olan sadakat, bağlılık ve ona ait olma bütün sosyal sınıflarca benimsendi ve bir onur statüsü olarak öne çıktı.

— *Satırlar Arası*

HEPİMİZDEN BİREER PARÇA: GELENEK

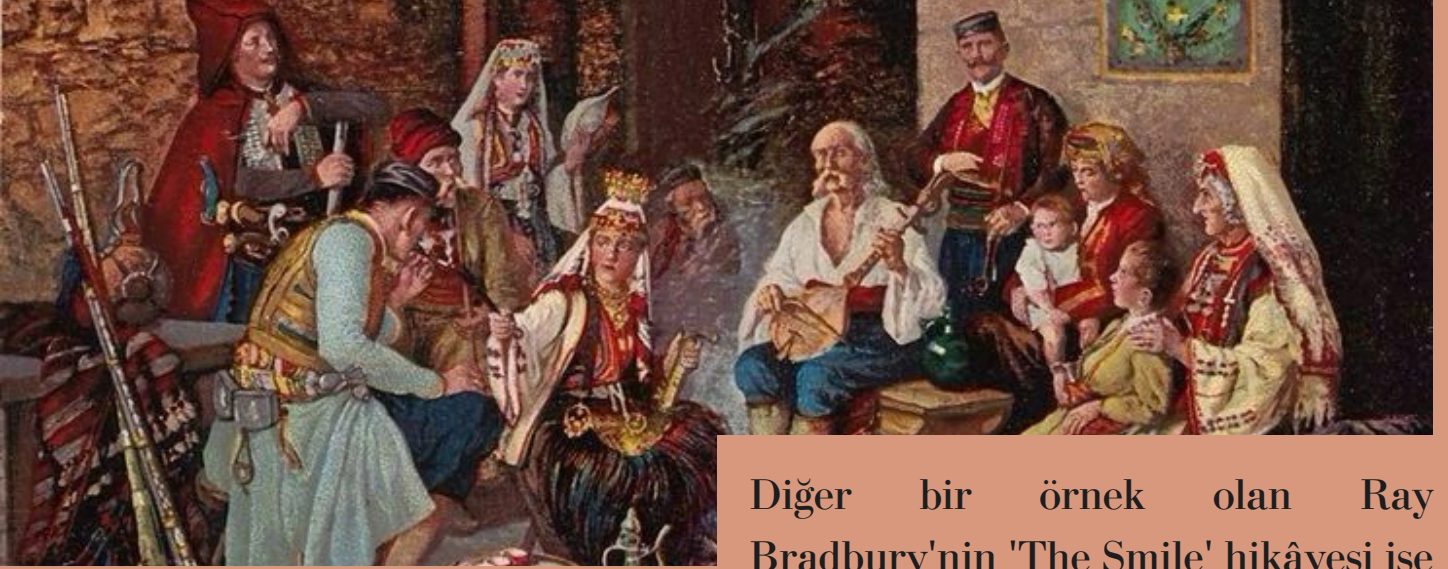
Begüm MUTLUTÜRK

Gelenekler ve görenekler, bizlerin ailemizde ve toplumda yer bulmamızı sağlayan görünmez bağlardır. Kimisi kuşaktan kuşağa aktarılır, kimisi aileden aileye farklılık gösterir. Gelenekler de kendi içerisinde belirli ritüelleri barındırır. Peki bu gelenekler her zaman güvenli midir ya da biz bu gelenekleri yeteri kadar sorgular mıyız?

Süregelen miras, toplumda bir bütünlük oluşturur. Dönemine göre değişebilir ya da zamanla yok olabilir. İçerisinde doğruyla yanlış birlikte barındırabilir. İnsanı sosyalleştirir ve aidiyet duygusunu da pekiştirebilir. İçinden çıkamayacağınız birer zincir de olabilir. Rasyonel ve kutsal olarak kabul edilen bir geleneğe karşı çıkmak zor gelebilir, bu da gayet normaldir.

Türkiye'de en çok bilinen geleneklere basitçe göz atarsak evlilik, dini törenler, bayramlar ve doğumdan başlayarak devam eden süreçleri görebiliriz. Evlilik törenleri çok aşamalı -nişan, kına, düğün- şekilde gerçekleşir. Bir yandan da topluma ait olmayı ve bunu göstermeyi amaçladığımız bir gösteriye dönüşür. Gelinin bir hediye paketi gibi beline bağlanan beyaz kuşak ise buna bir başka örnektir. Aile üyelerimize güveniriz ve onların yaptıkları bize güvenli gelebilir ancak bu demek değildir ki her gelenek iyidir.

Sürekli yaptığımız birtakım günlük aktiviteler de birer ritüeldir ama kötü değildir. Bu her gün bir kafeden alınan kahve de olabilir. Yeni yıl geldiğinde Noel ağacı süslemek de örnek olarak gösterilebilir. Önemli olan bunu neden yaptığımızın bilincinde olmaktır.

Edebiyat alanında örneklerine bakarsak Shirley Jackson'ın 'The Lottery' hikâyesinde, her yıl kuradan seçilen bir kişinin taşlanması ve büyük ihtimalle öldürülmesi üzerinedir. Kuradan çıkan isim Bayan Hutchinson'dır ancak bu geleneği ne halk sorgular ne de kendisi. Sıra kendisine gelinceye kadar sesini çıkarmaz. Sıra kendisine geldiği vakit itiraz eder. Bu, bana dokunmayan yılan bin yaşasın hikâyesidir âdeta.

Diğer bir örnek olan Ray Bradbury'nin 'The Smile' hikâyesi ise tam tersidir. Gelecekteki halkın geçmişteki insanlığa olan öfkesini görürüz. Mona Lisa resmi ise bunun için biçilmiş kaftandır. Resme tükürmek için insanlar sırada bekler ve Tom da o sıradadır, çocuk olsa da sorgular. Çocuk resmin güzelliğini görmüştür ve yapamaz. Hikayenin sonunda Mona Lisa'nın tebessümünün bir parçasını tutar. Bu hikaye daha umut vericidir.

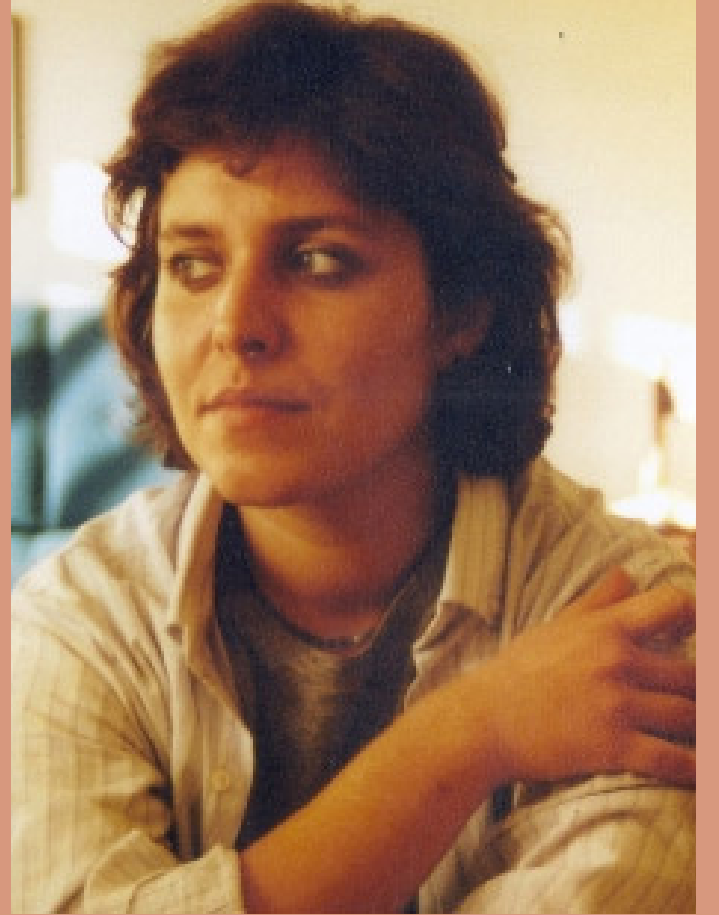
Gelenekler sadece geçmişi değil geleceği de şekillendiren bağlardır, aidiyet duygusunu pekiştirir ve ortak bir kimlik yaratır. Organize edilmiş bir kültürü anlamının da anahtarıdır. Bir nebze olsa da insanı ilmek ilmek işlemektir. Önemli olansa normlar altında kalmamak ve yeni dogmalara sebep olmayı önlemektir.

Aidiyetsizliğin Bağları

Şevval Nur DEMİRCİ

Nilgün Marmara için dünya, başından sonuna kadar bir bekleme salonuydu. İnsanların gelip geçtiği, kısa cümleler kurduğu, hiçbir bağın kalıcı olmadığı ve sonunda herkesin aynı kapıya yöneldiği ve çıkışı olmayan bir bekleyiş yeri idi. Bu boşluk, şiirlerinde neredeyse daimî bir karanlık olarak belirlemektedir. Aidiyet kök salmadığında ölüm onun için hem kaçınılmaz hem de en gerçek bağdır. Bu bağ, dizelerinde yaşamın en sert hakikati olarak yükselir. Sylvia Plath de farklı bir coğrafyada, farklı bir dilde ama benzer bir kopuşun izlerini taşır.

Aidiyetin ilk ve en temel halkası ailedir. Ancak Plath ve Marmara için bu halka, yara almış, paslanmış ve kırılmıştır. Plath için babasının erken yaşta ölümüyle terk edişi, onun varoluşunda en büyük yarayı açmış ve bu yara zamanla kişiliğinde onarılmaz bir yarığa dönüşmüştü. Annesinin mükemmeliyetçi ve baskın tavrı, bu yarığı sarmaktan ziyade

Plath'ın kendini asla 'yeterli' hissedememesine ve daima başarısıyla onaylanma ihtiyacı duymasına yol açıyordu. Harvard'daki prestijli yazarlık kursundan bile "yetersizlik" duygusuyla dönmesi bu içselleştirilmiş baskının kanıtıydı. Marmara'nın aile ilişkileri de Plath'inkine paralel bir yabancılaşma içeriyordu. Marmara

için aile güven veren bir kök değil, sürekli bir eksiklik kaynağıydı. Plath'ın Daddy'si kadar sesli bir öfke olmasa da içe işleyen sessiz bir isyanı ve bir tür kopuş arzusu vardı. Toplumsal kalıpların ve ailevi beklentilerin yarattığı boğucu atmosfer, onun şiirlerine derin bir yalnızlık ve “gitme arzusu” olarak yansdı. Plath'ın öfkesi dışa dönük ve sivriyken, Marmara'nınki daha içe dönük, felsefi ve melankolikti. Her ikisi de temel aidiyet alanları olan ailelerinde, derin bir yalnızlık ve anlaşılama duygusuyla yetişmiş, bu da onları dünyaya karşı temkinli ve “bağlanamaz” hale getirmiştir. Plath, hayatındaki olumsuzlukları daima öfkeyle karşılayan bir şairdir. Onun için intihar yalnızca bir seçenek değil, zihninde sürekli dolaşan ve her adımda gölgesini hissettiren bir ihtimaldir. Şiirlerinde

bu gölgeyi sezmemek imkânsızdır; kimi zaman satır aralarına sinmiş bir huzursuzluk, kimi zamansa doğrudan dile gelen bir yokluk arzusudur. Yazmak, onun için hem hayata tutunma çabası hem de ölümün kıyısında yürümektir. Plath'ın yazıyla kurduğu bu gerilimli ilişki, ünlü metaforu “Sırça Fanus”ta cisimleşir. Fanusun cam duvarları, dünyadan kopuşunu ve nefessiz kalışını simgeler. Şiir, onun için aynı anda bir sığınak, çılgılık, perde ve geçit gibidir. Dış dünyadaki bağlar onu hep yaraladığı için kendi içindeki karanlığa yönelir; aidiyetini dışarıya değil, kendi iç evrenine kurar.

Marmara'nın dünyayı bir “bekleme salonu” olarak görmesi, Plath'ın fanus metaforuna benzer bir izolasyonu işaret eder. Bu benzetme,

hayata etkin bir katılımı değil; pasif bir bekleyişi ve en sonunda ölümü kabullenmeyi imler. Onun için şiir, bu bekleme salonunda en sadık yol arkadaşıdır; aidiyetsizliğin içinde kendini ifade etmenin ve varlığını anlamlandırmanın tek aracıdır.

Hem Plath hem Marmara için şiir, yalnızca bir edebî üretim alanı değil, aynı zamanda dünyayla bağlarını yeniden kurmanın ve kendi içsel aidiyetlerini yaratmanın bir yoludur. Dışarıya ait olamamanın yarattığı boşluk, onların dizelerinde içsel bir evrene dönüşür. Ama Marmara'nın Plath'la kurduğu bağ, yalnızca içsel bir akrabalıktan ibaret değildir. Üniversitedeki bitirme tezinde Plath'i incelerken, intiharı yalnızca bir "kaçış" değil, neredeyse varlığın sınırlarını zorlayan bir "direnış" ve

“başarı” olarak yorumlar. Şöyle yazar: “Plath’in şiirlerinde intihar, pasif bir ölüm arzusu değil; yaşamın dar sınırlarını parçalama çabasıdır. Onun dizelerinde doğum, ölümün başlangıcıdır; varlık ise yokluğa gebedir.”

Bu yaklaşım, Marmara'nın yalnızca bireysel bir meseleye değil, toplumsal bir gerçekliğe de dikkat çektiğini gösterir. Tezinde “pathriarchy” yani ataerkinin kadınları nasıl kuşattığını, onların yaşamlarını hangi görünmez sınırlarla çevrelediğini de açıkça dile getirir. Türkiye'nin 80'li yıllarındaki muhafazakâr ve erkek egemen edebiyat ortamında, bir kadın şair olarak var olma mücadelesi, onun

poetikasının merkezindeydi. Bu nedenle Marmara, Plath'i yalnızca bireysel bir trajedinin değil, kadınlığın tarihsel yükünün de sembolü olarak görürdü. Onun için Plath, kendi iç hesaplaşmalarının ötesinde kadınlığın toplumda görünmez kılınan sancılarını da temsil ediyordu. İki şairin ortak noktasında, aidiyetin kırılma anı, yalnızlığın ağır gölgesi ve yazının hem sığınak hem de hesaplaşma oluşu yatar.

Sonsuza dek bir bekleme salonunda oturacakmışız gibi hissettiğimiz anlar olur. Plath ve Marmara, o salondan çıkmanın en kesin yolunu seçtiler. Onların trajik mirası, bize aidiyetin sadece sıcaklığını değil, onun yokluğunun ve reddiyesinin de ne denli güçlü bir yaratım gücü olduğunu gösterir. Aile, toplum ve geleneksel rollerle olan bağları koparan bu iki şair, yazıyla kendi izole dünyalarını inşa etmiş ve nihai aidiyeti, tüm bağlardan azade olan ölümden bulmuşlardır. Onların şiiri, bu kopuşun evrensel dilidir. Ve belki de en kalıcı bağ, tam da hiçbir yere ait olmama haline duyulan bu sadakatin ta kendisidir.

Kaynakça

- Marmara, Nilgün. Sylvia Plath'ın Şairliğinin İntiharı Bağlamında Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, 1982.
- Plath, Sylvia. The Bell Jar. London: Heinemann, 1963.
- Dünyaya yaralı bir edebiyatçı: Nilgün Marmara - fikriyat
- Marmara, Nilgün. Daktiloya Çekilmiş Şiirler. İstanbul: Everest Yayınları, 2006.
- Çolak, Zeynep. "Nilgün Marmara'nın Poetikasında Aidiyet ve Kopuş." Toplum ve Bilim, Sayı 141, 2017.
- Nilgün Marmara

Sign

The word of 'sign' comes from in Latin signum and Old French signe

it means

A mark or symbol used to convey meaning or indicate something

Related Words:

- Foot Print
- Trace
- Mark
- Trail

• According to legend, when the Ottoman Empire tried to conquer Vienna, bakers working at night realized the Ottomans' plan. They wanted to warn their government, so they created the croissant. The shape of the croissant is similar to the symbol of the Ottoman Empire.

Memory

Memory comes from Latin *memori*
and Old Greek *mneme*

it means

Ability to remember things

Related Words:

- Remember
- Good days
- hymn
- mind

• In greek myth there is a goddess called Mnemosyne. She slept with Zeus for nine days and gave birth to nine daughters. They were called Muses. They are goddesses of inspiration, art, history, and song. The early examples of mythological books, like *Theogony*, first refer to the Muses. They believed their inspiration came from them. Also the nine muses and their domains are different from each other.

- Memory and pain topics are always famous even if old times. There is old english poem called *The wife's lament*.
- “The muse is not an excuse not to write. It's a reason to keep writing.”
— Barbara Kingsolver.
- Shakespeare often called upon the Muses in his sonnets.
- “O! for a Muse of fire, that would ascend / The brightest heaven of invention.” — Henry V .
- We can see Muses in modern books too. Like Neil Gaiman's *Sandman Series*. Neil Gaiman write about Calliope – one of the muses.

Bond

This word comes from Old English
bonda or bindan and Old Norse

bondi

it means

Connection between people of groups
such as feeling of friendship or
shared ideas and experience

Related Words:

- Restriction
- Evidence
- Confident
- Relationship

• In chemistry, a covalent bond is one where atoms share electrons — like a friendship where both sides give something.

• "The bonds of friendship are stronger than the ties of blood."
— Unknown

• "The bonds of friendship are stronger than the ties of blood."
— Unknown

• "The bond that links your true family is not one of blood, but of respect and joy in each other's life.

• "The bond that links your true family is not one of blood, but of respect and joy in each other's life."
—Richard Bach .

• "Love is the bond of perfection."
— The Bible (Colossians 3:14)

Manipulation

The word ‘manipulation’ is coming from Latin manus and plere

it means

Try to controls or influences somebody often dishonest way

Related Words:

- Narcism
- Corruption
- Machiavelli
- Sigmund Freud

• “Words can be like x-rays if you use them properly. They will go through anything. You read and you’re pierced”
– Aldous Huxley

• There is a lot of books related about manipulation and one of them is Prince. There is a term machiavellian which means a personality trait construct characterized by manipulativenness, indifference to morality, lack of emphaty, and a calculated focus on self interest.

• Manipulation is generally associated with demons, and in literature, there are many stories about this. In almost all of them, devils deceive people by promising to give them power and knowledge. For example, the first sin and Dr. Faustus are different tales. They do not share the same life, but both are manipulated by demons in their pursuit of knowledge. Even though times change, people and their desires remain almost the same. And we can understand the power of word and manipulation.

- In Greek legends have gods of manipulation like Hermes and Dionysos

- “Belief can be manipulated. Only knowledge is dangerous.”

— Frank Herbert

- “The conscious and intelligent manipulation of the organized habits and opinions of the masses is an important element in democratic society. ... We are governed, our minds are molded, our tastes formed, our ideas suggested, largely by men we have never heard of.”

— Edward Bernays

- The basic tool for the manipulation of reality is the manipulation of words. If you can control the meaning of words, you can control the people who must use the words.”

— Philip K. Dick

- There are books some popular about for manipulation example:

The Gaslight Effect: How to Spot and Survive the Hidden Manipulation

Others Use to Control Your Life by Robin Stern

Brainwashing: The Science of Thought Control by Kathleen Taylor

The Art of Seduction by Robert Greene

Surrender

The word 'surrender' comes from Old French sur(over) and rendre (to give back) and Middle English surrendern

it means

You have been defeated and want to stop fighting

Related Words:

- Battle field
- Give up
- Soldiers
- Harm

Confident

The word 'confident' is derive from Latin confidere. Con (with) and fidere (to trust).

it means

To have full trust or reliance

Related Words:

- Value
- Sacrifice
- Time
- Feelings

sizden gelenler

	Toplum ve Birey Arasında Aidiyet: Robinson Crusoe'da Yalnızlık ve Yeniden
Işıl YAŞAR ✦	Sosyalleşme
AFRANUR ✦	(şiiir)
Nehir GENCER ✦	AİT OLMAK
Mehmet Eren KIRTIK ✦	(şiiir)
Osman FINDIK ✦	Persuasion Theory in Jane Austen's 'Persuasion'
Kübra BAYAZAN ✦	The Parallelism Between the Movie Starling Girl and the Book Oranges Are Not the Only Fruit

*hepinize
teşekkür ederiz!*

TOPLUM VE BİREY ARASINDA AİDİYET: ROBİNSON CRUSOE'DA YALNIZLIK VE YENİDEN SOSYALLEŞME

Işıl YAŞAR

Daniel Defoe'nun *Robinson Crusoe* adlı eseri, 18. yüzyıl İngiliz edebiyatında bireyin toplumla ilişkisini, aidiyet duygusunu ve sosyal bağların önemini anlamak için oldukça güçlü bir kaynaktır. Roman, Crusoe'nun deniz kazası sonucu ıssız bir adaya düşmesiyle başlar ve onun yalnızlık, hayatta kalma ve yeniden topluma dönme çabalarını anlatır. Bu süreç, aslında her insanın zaman zaman tecrübe edebileceği bir "toplumdan kopma" hissini edebî bir yansıması niteliğindedir.

Adadaki yalnızlığı boyunca Crusoe, hem özgürlüğün hem de kopukluğun sınırlarını deneyimler. Her ne kadar başta yalnızlık onun için bir fırsat gibi görünse de zaman geçtikçe insanın sosyal bir varlık olduğunun farkına varır. Defoe, bu yalnızlık sürecini, bireyin kendini tanıması ve hayatta kalma becerilerini geliştirmesi için bir fırsat olarak sunarken aynı zamanda insanın sosyal bağlara olan ihtiyacını da ortaya koyar.

Crusoe, adada kendi düzenini kurarken bile toplumsal normları, dini ve ahlaki sorumluluklarını hatırlar. Bu, bize birey toplumdan ne kadar uzak olursa olsun toplumsal aidiyet ve değerler bilinçaltımıza yerleştiğini gösterir.

En belirgin değişim, Crusoe'nun Cuma ile tanıştığı andan itibaren ortaya çıkar. Onların karşılaşması, Crusoe'nun yalnızlığını sonlandırmakla kalmamakla birlikte aynı zamanda aidiyet duygusunu ve insanın başkalarıyla kurduğu sosyal bağların önemini

yeniden hatırlatır. Cuma ile olan ilişkisi, toplumsal bağların yalnızca bir sosyal zorunluluk değil, aynı zamanda insan için temel bir ihtiyaç olduğunu ortaya çıkarır.

Crusoe'nun Cuma ile ilişkisi, sadece bir hayatta kalma ortaklığı değildir; insanın psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarının nasıl karşılandığını da gösterir. Yalnızlık, Crusoe'yu önce özgürleştirir gibi görünse de zamanla yalnızlığın yarattığı boşluk duygusu ağır basmaya başlar. Cuma ile tanışması da onun bu boşluğu doldurmasını sağlar. Başka bir insanın varlığı, aidiyet duygusunu tekrar hissettirir.

Cuma ile Crusoe arasındaki bağ, toplumsal bir zorunluluk olmanın ötesindedir; Crusoe'nun kendini değerli hissetmesini sağlar. Defoe aslında insanların yalnızca hayatta kalmak için değil de psikolojik olarak da birbirine ihtiyaç duyduğunun altını çizer. İnsan, başkalarıyla sosyal ilişki kurduğunda kendini güvende hisseder.

Sonuç olarak, *Robinson Crusoe* bize şunu hatırlatır: İnsan ne kadar bağımsız, özgür görünse de başkalarıyla kurduğu sosyal bağlar ve aidiyet duygusu hayatın yapıtaşlarından biridir. Crusoe'nun adadaki yalnızlık deneyimi, insanın sosyal ve duygusal ihtiyaçlarının farkına varmasına olanak sağlar. Crusoe'nun Cuma ile kurduğu ilişki ise, aidiyet duygusunun sadece bir sosyal zorunluluk değil, aynı zamanda sosyal, duygusal bir gereklilik olduğunu gösterir.

AFRANUR

Ben Őiirlerle tavlanaçak bir kadın değildim
Aksine ben yazardım o Őiirleri

Sonra sen çıktın geldin
İnsanın derisini parçalayacak kadar sıcak bir memleketten

Sönmüştü alevlerim
Ruhum parçalanmıştı gök kubbe arasında
İhanetin soğukluğu yavaş yavaş ruhuma işlemişti

Sen
Memleketinin sıcaklığı ve yıkımı yüzünün her bir zerrisine işlemiş

Ama soęuktun
Öyle duruyordun benim aksime

Sandım
Ki ben hep sanardım
Çölde serap gören ben

O sıcaklık beni yakmaz sandım
Nereden bileyim senden cevap alabilmek için
Bir sultanın elçisi olmam gerektiğini

Boynumu o soğuk taşa koyup
İhanetten yargılanacağımı

Sultanım
İnanın size saygısızlığından değil
Onun kendine bir cevabı yok
Varsa bile size söyleyecek cesareti yok
Onun saygısızlığını bana atfedebilirsiniz

Razıyım
Boynumun vurulmasına

Razıyım

Tekrar siyah güller koklamaya Halfeti'de

Biliyorum çünkü ben hiç siyah gül koklamadım
İmkânsız
Onun size cevabının ulaşması kadar
Benim siyah güller koklamam Halfeti'de

AİT OLMAK

Nehir GENCER

İnsanın en derin duygularından biri, bir yere ya da birilerine ait olduğunu hissetmektir. Bazen bu duygu bir eve, bazen bir dosta, bazen de sadece yaşanırken hissettiğimiz güven ve huzur duygusu kaplayan bir anıya bağlıdır. Aidiyet duygusu bize yalnız olmadığımızı hatırlatır. Aslında kim olduğumuzu, nerede durduğumuzu ve nereye ait olacağımızı da biraz bu duyguyla öğreniriz.

Bu duyguya örnek olarak Victor Hugo'nun *Sefiller* kitabındaki Jean Valjean bize çok şey anlatabilir. Yıllarca dışlanmış, toplumdan uzak kalmış bir adamken, Cosette'i sahiplendiğinde ilk kez üzerinde durduğumuz bu duyguyu hisseder. Aidiyet. Bir yere veya birine ait olma duygusu. Artık yalnız değildir, artık bu yalnızlıktan sıyrılmak için bir nedeni vardır.

Orhan Pamuk'un *Masumiyet Müzesinde* ise aidiyet biraz daha farklı yansıtılır. Kemal, sevdiği insana ve onunla geçirdiği anılara dayanarak kendine bir dünya kurar ve kendi müzesini yapar. “*Bu müze onun için bir ait olma çabasıdır.*” düşüncesi ile yansır okuyucuya. Bazen insan, aidiyetini sadece bir insanda değil, anılarla ve eşyalarla da bulabilir.

Aidiyet duygusunun bir türlü gelişmediği bir dünya ise insan için daha zorlayıcı olabilir. Elinden ne gelirse gelsin, ne yaparsa yapsın insan aidiyetini hiçbir şey ile tanımlayamıyor ise eğer bu, o kişiyi psikolojik olarak zor ve sıkıntılı bir duruma sokma eğiliminde olur. *1984* romanında Winston, sisteme ait olmadığını hissettiği için sürekli yabancılaşır. Onu yalnızlaştıran şey hiçbir yere ait olmamasıdır. Bir yere, bir şeye, hatta tam olarak kendine bile tam anlamıyla ait olamama durumu. Bu da bize aidiyetin eksikliğinde nasıl bir boşluk oluşturduğunu gösteren örneklerden biridir.

Benim için aidiyet sadece bir ev, yaşadığın şehir ile sınırlı kalmıyor. Bazen arkadaşlarımla geçirdiğim o güzel gecede, bazen aile sofralarında, bazen ise dinlediğim ve kendimi bağdaştırabildiğim o çeşitli müziklerde hissediyorum aidiyet duygusunu. Sonuçta bu duygu hepimizin içinde taşıdığı bir ihtiyaç. Sosyokültürel bir toplumda yaşadığımız zaman sevmek, değer görmek, bir yerde kabul görmek herkesin temel bir ihtiyacıdır. Belki de en basit hali ile “*yuvam*” diyebileceğimiz bir şeye sahip olmaktır. Ve bence hepimizin hayatında bizi çağıran böyle bir yuva mutlaka vardır.

Mehmet Eren KIRTIK

Athena's Lament

Hear me please
Athens' people.
Help, help me
To solve this riddle.

I saw our beautiful goddess
Athena, our blessed gift from
Olympos gods.

She was sitting on a beach.
Doing nothing but looking at
The sea.
She watered the hot sands with
Her vivid tears like anyone
Wouldn't like to see.

She was blaming herself and saying:
"Zeus, my father, why me?"
"Why did you choose me to carry
This mind and this agony?"

"I can't carry anymore
This mind and heart.
Living and feeling others
Shouldn't be so hard."

I just heard one last thing
From her and I couldn't stand
To see her like that.
So I came to you people of
Athens.

Her last words were:
"Why do I only have the consciousness?"

PERSUASION THEORY IN JANE AUSTEN'S 'PERSUASION'

Osman FINDIK

Jane Austen's final completed novel, 'Persuasion' (1817), is a work that both thematically and structurally revolves around the concept of persuasion itself. The novel dramatizes the tension between external influence and internal conviction, raising ethical and rhetorical questions about how persuasion operates in human relationships. In classical rhetorical tradition, persuasion theory is grounded in Aristotle's appeals—ethos (credibility), pathos (emotion), and logos (reason). Austen's narrative implicitly explores these elements by presenting instances where persuasion guides, misguides, or undermines her characters, especially Anne Elliot. This essay will analyze how persuasion theory manifests in the novel, what forms of rhetorical appeal are visible, and what the ethical implications of persuasion are within Austen's social and emotional framework.

At the heart of 'Persuasion' lies Lady Russell's successful effort to dissuade Anne Elliot from marrying Captain Wentworth in her youth. Lady Russell represents ethos and logos: her authority as a trusted advisor and her appeal to logic—Wentworth's lack of wealth and uncertain prospects—make her persuasive. However, this act also reveals the darker side of persuasion. Anne's emotional truth (pathos), her deep love for Wentworth, is silenced under the weight of external authority. This demonstrates the imbalance that occurs when persuasion ignores the subjective integrity of the one persuaded.

Anne's development across the novel reflects her journey from susceptibility to authority toward self-reliance. Early in the narrative, she embodies the danger of over-submission to others' ethos. But as the story unfolds, Anne learns to resist persuasion that conflicts with her values. By the time Wentworth reappears, Anne is no longer a passive recipient of advice but an active agent of her own choices. In this sense, Austen stages a moral lesson: persuasion is

ethically valid only when it supports individual autonomy rather than suppresses it.

The climactic letter scene illustrates an alternative model of persuasion, grounded in pathos and authenticity. Captain Wentworth does not command or rationalize Anne into accepting him again. Instead, his words are infused with sincerity and emotion, appealing to Anne's own truth rather than imposing an external will. This moment contrasts sharply with Lady Russell's persuasion, highlighting Austen's ethical hierarchy: persuasion should be grounded in honesty, emotional resonance, and respect for the autonomy of the listener.

In conclusion, Jane Austen's 'Persuasion' engages with persuasion theory not as an abstract rhetorical system but as a lived ethical dilemma. Through Lady Russell, Austen shows how persuasion based on authority and logic can lead to personal regret when it ignores authentic emotional truth. Through Anne's development and Wentworth's final appeal, she suggests that persuasion must be balanced, rooted in sincerity, and aligned with mutual respect. Thus, Austen redefines persuasion as a process that should empower rather than overpower. By integrating the Aristotelian appeals into her narrative, Austen demonstrates how the theory of persuasion operates within the dynamics of love, society, and autonomy, leaving readers with a nuanced understanding of influence and freedom.

Works Cited

- Austen, Jane. *Persuasion*. Edited by Robert P. Irvine, Broadview Press, 2011.
- Aristotle. *On Rhetoric: A Theory of Civic Discourse*. Translated by George A. Kennedy, 2nd ed., Oxford UP, 2007.
- Kastely, James L. "Persuasion: Jane Austen's Philosophical Rhetoric." *Philosophy and Literature*, vol. 15, no. 1, Apr. 1991, pp. 64–79. Johns Hopkins University Press.
- Nayebpour, Kamil, and Ahmet Özdal. "Mind Reading and Cognitive Distortion in Jane Austen's *Persuasion*." *Journal of Narrative and Language Studies*, vol. 8, no. 14, 2020, pp. 48–60.
- Galstyan, Anahit, and Karine Ghaltakhchyan. "Acts of Persuasion in Jane Austen's Novels." *Banber Yerevani Hamalsarani. Philology*, no. 1, 2007, pp. 42–51.

THE PARALLELISM BETWEEN THE MOVIE STARLING GIRL AND THE BOOK ORANGES ARE NOT THE ONLY FRUIT

Kübra BAYAZAN

There are quite good examples of some stories about how having strict parents and being raised in a conservative community where, there is no respect and privacy for a person's choices in life and how it can affect their psychology in every aspect of their life. The two character comparisons, which I find very similar, that I am going to share are just one of them; Starling Girl Jem and Oranges Are Not the Only Fruit Jeanette.

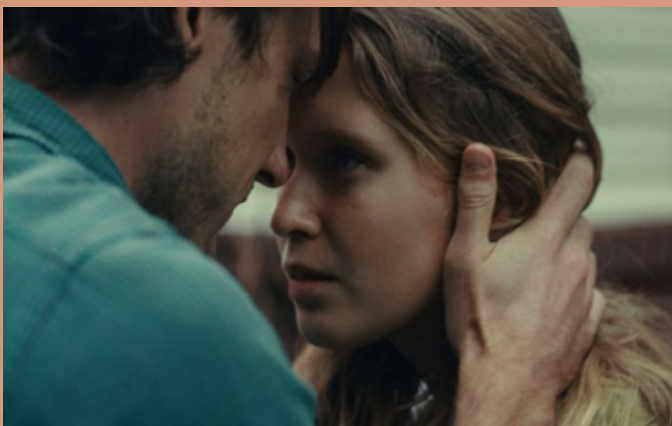
In the movie Starling Girl, Jem is raised in a highly religious and conservative community with her parents. We witness her ambition to become a dancer in the church and how it is restricted by other people's opinions, just as her clothing is restricted. Jeanette in the book Oranges Are Not the Only Fruit lives in a household in northern England with her parents.

Jem and Jeanette have similar parents. In the beginning of the book Jeanette explains her mother's character and tells us the things that she considers evil and the things she calls friends. It shows how religious her ideas are and gives us a glimpse of how Jeanette's life is going to be when she is around her. Her mother is the one who is in charge in the book, and her father is more passive when it comes to deciding family matters.

When it comes to the movie we see the same family dynamic: Jem has a father who was a singer and band member, who now considers himself retired and less sinful. He married a religious woman and moved to rural Kentucky. Her father often drinks and seems to be depressed about his past. He is not an authoritative man and lets her mother handle the situations. Jeanette's father is also a passive man, who reads newspaper and is not interested in the conflicts between the mother and daughter.

As time goes by, both of them start to have their sexual awakenings, both in different ways, but there is a key similarity: it is both seen as taboo and prohibited by their community. Jem is starting to have complicated desires towards Owen, a former church member. These desires of hers are prohibited because Owen is an old, married man. Her relationship with Owen often crashes with her religious life that she is raised in. At some point we see her praying to God for forgiveness and for a way to forget Owen. Jeanette on the other hand slowly realizes her attraction towards women especially towards Melanie, which she can't understand and becomes more and more confused about herself and her role in the church. Her homosexual identity goes against the ideas of the church, her religion, her community. Both of them desire a free life without the burden of their family's wishes and the church's dictations. Both the works align with the idea of clashes between freedom and faith.

Even though the church claims Christian ideas about love, feelings, respect, they are extremely cruel towards Jem and Jeannette. When the church discovers the relationship between Jem and Owen, they force her to confess all of it in front of everyone in church and ask for forgiveness. One of the first people to say “I forgive you” was Owen, which made her feel even worse and also betrayed. Jeanette’s progress on forgetting about Melanie was also terribly interrupted by Melanie’s fiancé, who confronted her and said the exact same words “I forgive you both”.

At the end both Jem and Jeanette moved towards their freedom, but in different ways. Jeanette is now rejected by her mother and church, so she chooses to leave home even though it is painful. With this movement Jeanette is now fully her own person. Jem, on the other hand, first leaves with Owen, the man who is the reason of her collapse. After a night with him, and the freedom that she always wanted to, Jem takes another step and chooses to leave him and become even more free.

PAÜ | İngiliz Dili
ve Edebiyatı

HALO

Eylül 2025

Jahriate Gane Spensie Soi ch ete